

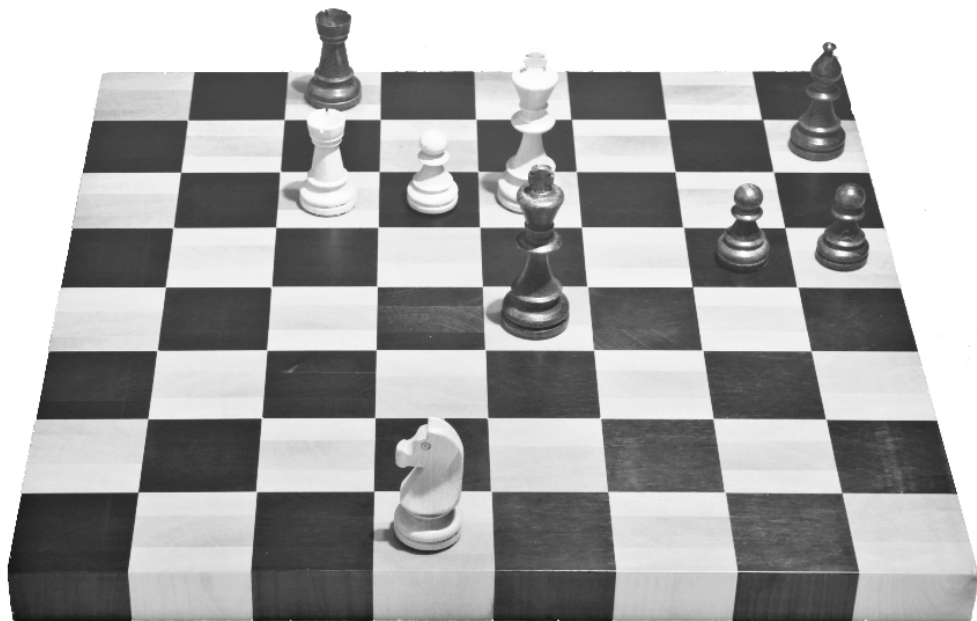
SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 1 / 2010 10.2.2010 64. vuosikerta

ISSN 0789-2861

J. H. Marwitz
Schakend Nederland 1984
(6. ISC-ratkaisukilpailun tehtävä 4)

Voitto

4+5

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / Publisher:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo.

Puh./Tel. 050 3525 064, e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Terho Marlo, Pauli Perkonoja, Hannu Sokka, Henry Tanner

Taitto / Layout: Harkola, Paavilainen

Painopaikka / Printed in: Picaset Oy,

Helsinki 2010

ISSN 0789-2861

Suomen tehtäväniekat ry

<http://www.sci.fi/~stniekat/st>

Puheenjohtaja /

Chairman:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo.

Puh./Tel. 050 3525 064, e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta.

Puh./Tel. (03) 348 3447

e-mail: kauko.virtanen@tuubi.net

Jäsenmaksu 2009: 25 EUR

Vuositilaus ei-jäsenille 2009: 28 EUR

Subscription fee abroad 2009: 28 EUR

Irtonumerohinta / Single issues: 6 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /

Changes of address to the secretary!

Pankkitilit / Bank accounts:

Nordea Ylöjärvi 144330-41886

Sampo 800020-4659651

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen

Satakunnan osasto: Veikko Valo,

PL 153, 28101 Pori, e-mail: psy@dlc.fi

Turun osasto: Hannu Sokka,

Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

email: hannu.sokka@pp.inet.fi

Vaasan osasto: Seppo Praski,

Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki: Hannu Joentausta,

Kunnatie 56, 15560 Nastola

Sisällysluettelo

.....	3	Ensipainokset	26
6. kv. ratkaisukilpailu 24.1.2010	4	Ratkaisupisteet	36
Paha pähkinä 41	7	Yhteneväisyyksiä	37
Vuosikokous- ja ratkaisupäivän muutos	7	Ratkaisijoiden kv. vahvuuslu-	
Tehtäväkongressi 2010	7	listat 1.1.2010	39
Tuomio: ST a#2 2003–2004	8	Summary	40
Herlin	14		
In memoriam	24		
Matti Myllyniemen syntymästä 80 v ...	24		
Merkkipäiviä 2010	25		
Reino Heiskanen MT,			
lopullinen tuomio	25		
Eero E. Böökin syntymästä 100 v	25		

Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 6. / *The solution to the cover problem is on p. 6.*

Aineisto seuraavaan ST-lehteen viimeistään 1.4.2010 mennessä!

Onnittelut ST:lle!

Uusi vuosikymmen alkaa Suomen tehtäväniekat ry:n juhluvuodella. Yhdistys perustettiin vuonna 1935, joten vietämme 75-vuotisjuhlaa. Tarkemmat keinot iloita taapahtumasta ovat vielä päättämättä, mutta luultavasti jotain hauskaa keksitään... Lisää asiasta seuraavissa lehdissä. Niitä odotellessa voi jokainen tykönään miettiä, miten merkkivuotta voi juhlistaa.

Melkein alalla kuin alalla on pitkään toiminut yhdistys tietysti kokenut monenlaisia vaiheita. Myös ST:n jäsenmäärät ja aktiivisuus ovat vaihdelleet, samoin menestykset esimerkiksi kansainvälisissä laadinta- ja ratkaisukilpailuissa. Tehtävähakissakin yksikin aktiivinen toimija riittää innostamaan monta uinuvaa kykyä, jotka puolestaan levittävät harrastusta laajemmalle. Lumipallo voi muuttua lumivyöryksi. Tähän voi vaikuttaa kirjoittamalla elävästi tästä lajista, esittelemällä tehtäviä sopivan tilaisuuden tullen ja pitämällä asiaa esillä. Vastakohtainen muutos on tietysti mahdollista: kaikella on aikansa eikä elämä voi olla jatkuvaa noususuhdannetta, niin mukavalta kuin ajatus aluksi kuulostaisikin.

Tehtävähakki voi olla käytännössä koko elämän mittainen harrastus. Sisäsiivuilla mainitaan esimerkiksi 99-vuotiaana kuollut saksalais-argentiinalainen laatija, joka on loppuun asti aktiivinen. Monesakaan muussa lajissa näin pitkä kaari ei ole mahdollista. Tehtävähakki onnistuu jopa kodin rauhassa, henkiset yhteydet ulkomaailmaan ovat pitkälti riittävät. Lisäksi shakin harrastaminen ylläpitää henkistä vireyttä, voi luoda kestäviä ystävyysuh-

teita sekä kotimaassa että kansainvälisesti eikä ole edes erityisen kallista. Vertailuissa muihin harrastuksiin meillä ei ole hävettävää, päinvastoin!

ST-lehti sisältää joskus melko ajankohdistaikin asiaa. Tässä numerossa sellaista on etenkin muutos vuosikokouksen ja pikaratkaisemisen SM-kilpailun ajankohtaan. Vuoden 2009 viimeisessä lehdessä ilmoitettiin päiväksi lauantai 20.2., mutta Shakkikodin ollessa silloin varattu uusi kokous- ja ratkaisupäivä on **sunnuntai 21.2.2010**. Paikka on edelleen Shakkikoti. Asiasta on maininta myös sivulla 7.

Lehden muusta sisällöstä voi nostaa esille esimerkiksi Kari Valtosen nautittavan H-jutun. Aihe on Herlin - ja mitä se tehtävähakissa on, selviää tutustumalla Karin kirjoitukseen. Toinen suurmestariimme, Pauli Perkonjoja, kirjoittaa hänkin kiinnostavasti ja aiheena ovat toisilleen sukua olevat tehtävät.

Kolmas lehdessä esiintyvä suomalainen suurmestari onkin sitten pelishakin puolelta. 100 vuotta sitten syntyneen Eero E. Böökin nimi on varmaan lähes kaikille tuttu, niin monta hienoa kirjaa hän kirjoitti. Böök ehti nuoruusvuosinaan myös laatia shakkitehtäviä, kunnes pelishakki vei miehen. Paljon ei suurmestarin arvosta jäänyt Matti Myllyniemi, joka näki päivänvalon 80 vuotta sitten. Valitettavasti tämä suuri laatija poistui joukostamme liian aikaisin.

Hyvää alkanutta juhluvuotta!

Jorma Paavilainen

6. kansainvälinen ratkaisukilpailu 24.1.2010

Vuodenvaihteen kansainvälinen ratkaisukilpailu on jo vakiintunut. Kuudetta kertaa kilpailtiin samanaikaisesti ja samoilla tehtävillä eri maissa. Kilpailun uusi johtaja on hollantilainen Peter Bakker.

Suomessa kilpailtiin Helsingissä tuttuun tapaan Neal Turnerin kokeneella johdolla. Ratkaisuaika oli 2+2 tuntia ja tehtäviä oli 2x6, joten maksimipistemäärä oli 60.

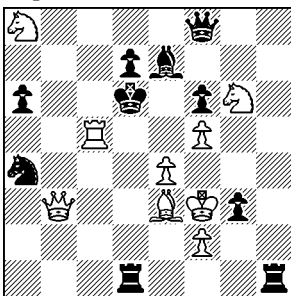
Alustavat tulokset ovat alla, mutta pieniä muutoksia voi tulla. Muiden maiden tuloksista on vain joitakin epävarmoja tietoja.

Ensimmäinen kuuden tehtävän osio oli selvästi toista jaksoa helpompi, päätellen sekä kotimaisista että kansainvälisistä tuloksista.

Tietoon tulleiden kansainvälisten tulosten mukaan Harri Hurmeen tulos on tässä vaiheessa kymmenen parhaan joukossa. Parhaan tuloksen on tehnyt Miodrag Mladenovic, 57,5 pistettä. Hän kertoo käyttäneensä noin tunnin verran tehtävän 11 ratkaisemiseen mutta ei löytänyt yhtä ratkaisua.

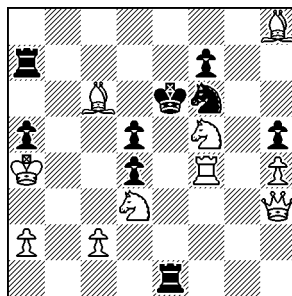
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht	aika	sija
Harri Hurme	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3,5	0	53,5	202	1
Kari Karhunen	5	5	5	1	5	5	5	4	4	5	1,5	0	45,5	240	2
Jorma Paavilainen	5	5	5	5			5	5	0	5	1,5	0	36,5	240	3
Juha Rönöman	5	5	4	5	5		5	0		5	1,5		35,5	240	4
Terho Marlo	5	0	5	0	5	5	5	5	0	5			35	236	5
Henry Tanner	5	0	0	1	5		5	5		5	1,5		27,5	239	6
Hannu Harkola	5		0		5	5				5	1,5		26,5	240	7
Petteri Paronen	0	5	4	1			5	4	1,5	5			25,5	234	8
Janne Syväniemi	5	0	0	0	5	0	5	0			5		20	240	9
Tommi Lantta	5				5	5							15	237	10
Ari Möttönen	0	0	0	3			5	0		2		0	10	240	11
Arto Heimonen	0	0	0	0	0	0	5	1			1,5		7,5	233	12
keskiarvo	3,8	2,1	2,3	1,8	3,3	2,1	4,6	2,4	0,9	3,5	1,5	0,0			

Kilpailutehtävät:

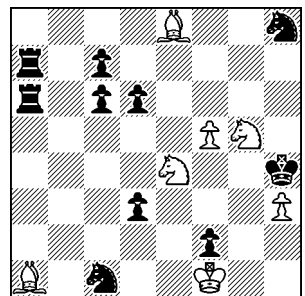
1) 2#

9+10

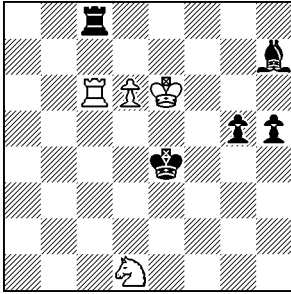
2) 3#

10+9

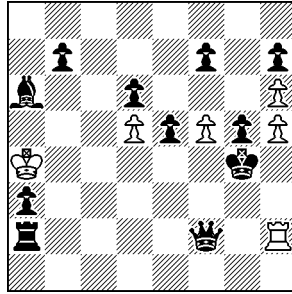
3) 6#

7+10

4) +

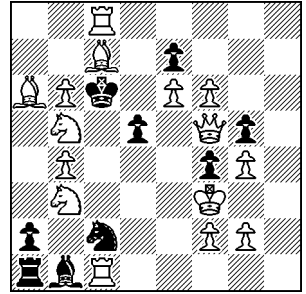
4+5

5) a#4

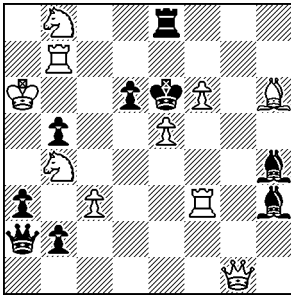
2 ratk.

6+11

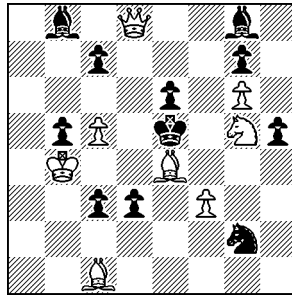
6) i#4

15+9

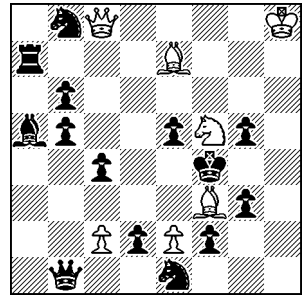
7) 2#

10+9

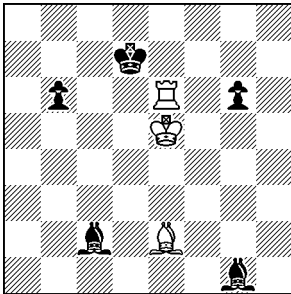
8) 3#

8+11

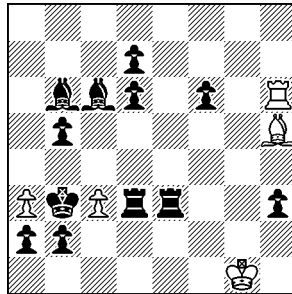
9) 4#

7+14

10) +

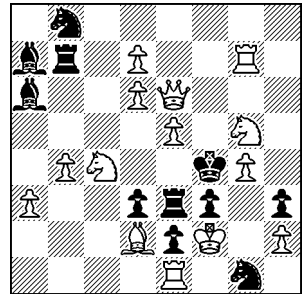
3+5

11) a#3

3 ratk.

5+12

12) i#5

14+11

Tehtävien lähteet ja ratkaisut:

1) V. Kopajev, *Magyar Sakkélet* 1980
 1.Tc2? Th4!, 1.Tc3? Td3!, 1.Tc4? Td5!,
 1.Tc7? Dh6!
 1.Tc1! (5) uhk./Txc1,Td5/Td3/Th4/Dh6/
 Rc3,Rc5 2.Lf4/D(x)d5/Dxd3/Dxd1/Db8/
 Db6#

2) G. Bakcsi, *Magyar Sakkszövetség* 1959
 1.Dg2 uhk. 2.Dxd5+ (1,25) Rxd5 3.Rc5#
 1.- Te4 2.Dg5 (1,25) uhk./R~/Rd7 3.Dxf6/
 Rc5/De7#
 1.- Td7 2.Dg7 (1,25) uhk./R~/Re4 3.Dxf6/
 Rc5/De5#
 1.- Re4 2.Dxe4+ (1,25) Txe4,dxe4 3.Rc5#

3) U. Degener, *Championnat de RDA* 1987–88
1.Rf3+? Kxh3!, 1.f6? Rg6!, 1.Le5? dxe5!
1.Ld4! uhk.2.Lxf2#
1.- Ta2 2.Le5 uhk. 3.Lg3#
2.- dxe5 3.f6 uhk. 4.Rf3+ Kxh3 5.Ld7#
3.- Rf7 4.Lxf7 ~ 5.Rf3+ (*) Kxh3 6.Le6#
3.- Rg6 4.Lxg6 ~ 5.Rf3+ (*) Kxh3 6.Lf5#
* = 4 pist., ** = 5 pist.

4) J. H. Marwitz, *Schakend Nederland* 1984
1.Rc3+ [i] Kf4 2.Rd5+ Ke4 3.Rf6+ Kf4
4.Rxh5+ (1) Kg4 5.Rf6+ Kf4 6.Rd5+ Ke4
7.Rc3+ Kf4 8.Re2+! (2) Kg4 [ii] 9.Txc8! (1)
Lf5+ 10.Ke7 Lxc8 11.Kd8 Lf5/La6 12.Rd4!
(1)+
[i] 1.Txc8? Lf5+!
[ii] 8.- Ke4? 9.Rg3+! ja 10.Txc8.

5) Chr. Jones, *US Problem Bulletin* 1990
I) 1.Da7 Tb2 2.Kxf5 Txb7 3.Kf6 Tb3 4.De7
Tf3# (2,5)
II) 1.Db2 Te2 2.Kxh5 Txe5 3.Kxh6 Te3
4.Dg7 Th3# (2,5)

6) W. Tura, *Magyar Sakkélet* 1985
1.Te8! siirtopakko
1.- exf6 2.Dxd5+ Kxd5 3.Rc3+ Kc6 4.Rd4+
(2,5) Rxd4#
1.- d4 2.Lb7+ Kxb7 3.Rc5+ Kc6 4.Rxd4+
(2,5) Rxd4#

7) J. C. Morra, *The Field* 1961
1.- Kxe5 2.De3#
1.Db6? Dd5!, 1.Dd1 / Dd4? d5!
1.Dg6! (5) uhk./Lxf6/dxe5/Kxe5/T~
2.Dxe8/Dxf6/Tb6/Te3/T(x)e7#

8) E. Palkoska, *Tepl. Chemn. Anzeiger* 1922
1.Rh3! siirtopakko
1.- d2 2.Dxd2 (1) uhk./cxd2/Kf6 3.Dxc3/
Lb2/Dg5#
1.- Re3 2.Lxe3 (1) uhk. 3.Dg5/Dd4/Lf4/

Ld4#
1.- h4 2.Rf2 (1) uhk. 3.Rg4/Rxd3#
1.- c6 2.Dxb8 (0,5) Kf6/Kd4 3.Lg5/Dd6#
1.- La7 2.Dxc7 (0,5) Kf6/Kd4 3.Lg5/Dd6#
1.- Lf7 2.Lh7 (0,5) uhk./gxh6 3.Lxg7/Dh8#
1.- Lh7 2.Lh7 (0,5) uhk./gxh6 3.Lxg7/Dh8#

9) P. Polak, *Pravda* 1977
1.Df8! uhk. 2.Lxg5+ Kxg5 3.Dh6+(1) Kxf5
4.e4#
1.- Dxc2+ 2.Rd6+ Ke3 3.Lxg5+ (1) Kd4
4.Rxb5#
2.- Df5 3.Dxf5+ (1) Ke3 4.De4 (Dxe5)#
1.- Rxf3 2.Rh6+ Ke4 3.Dxf3+ (0,5) Kd4
4.Rf5#
2.- Ke3 3.Dxf3+ (0,5) Kd4 4.Rf5#
1.- Txe7 2.Rxe7+ Ke3 3.Rd5+(1) Kd4 4.e3#

10) T.B. Gorgijev, *Shahmatny Listok* 1929
1.Lb5+ Kd8 2.Td6+ (1) Ke7 3.Td7+ Kf8!
4.Kf6 (1) Kg8! 5.Lc4+ Kh8! 6.Td8+ (1) [i]
Kh7 7.Lg8+ Kh6! 8.Lb3! (2) [ii] Ld4+ [iii]
9.Txd4 Lxb3 10.Th4#.
[i] 6.Td2? Le4 =
[ii].8.Le6? g5 =
[iii] 8.- Lxb3 9.Th8#, 8.- g5/Kh5 9.Lxc2 +

11) V. Bunka & V. Kitshigin, *Magyar Sakkélet* 1980
I) 1.Kxa3 Lf7 2.h2+ Txb2 3.b1R Txa2#
II) 1.Td4 Lf3 2.Txc3 Txb3 3.T3c4 Ld1#
III) 1.Kc4 Lf7+ 2.Kc5 Th4+ 3.Td4 cxd4#
1 ratkaisua = (1,5) / 2 ratkaisua = (3,5) / 3
ratkaisua = (5)

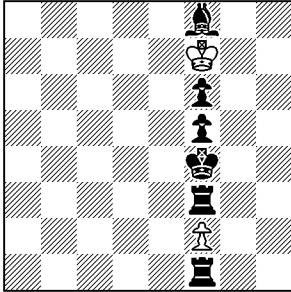
12) C. Gannitzer, *Thema Danicum* 1994
1.Lc1! uhk. 2.Rd2 ~ 3.Rxh3+ Rxh3#
1.- Lc5 2.b5 uhk. 3.Rd2 uhk. 4.Rxh3+
Rxh3#
2.- Lb4 3.axb4 uhk. 4.Rd2 uhk. 5.Rxh3+
(1,25) Rxh3#
2.- La7 3.bxa6 uhk. 4.Rd2 uhk. 5.Rxh3+
(1,25) Rxh3#
3.- Tb2 4.Rxb2 uhk. 5.Lxe3+ (1,25) Lxe3#
4.- d2 5.Rd3+ (1,25) Txd3#

Paha pähkinä 41

Matin löytäminen ei ole aivan helppoa tässä yllättävässä asemassa. / *It's not so easy to spot the mate in this striking position!*

Jean-Marc Loustau

kum. *Ideal-Mate Review* 1986

a#6

2+6

Ratkaisu/Solution to Paha pähkinä 40:

1.Lg3! (2.Df6+)

1.- Kc4 2.Re5+

1.- Td1 2.Rxe3+

1.- hxg3 2.Th5+

Jos sinulla on oma suosikkipähkinäsi, niin lähetä se Neal Turnerille, ja suosikkisi voi päästä tälle palstalle. / *Do you have your own favourite "pähkinä" problem? Why not share it with us? Send it to Neal Turner and it may appear in this column.*

Tehtäväkongressi Kreetalla

Vuoden 2010 tehtäväkongressi pidetään Kreetalla 16.–23.10.10. Suosittelemme lämpimästi matkan varaamista ja vähintään viikon laatu-aikaa Välimeren ympäristössä!

EM-kilpailu...

pidetään 9.-12.4. Sunningdalessa Englannissa. Lisätietoa verkkosivulta ja toimihenkilöiltä.

Vuosikokous- ja ratkaisupäivän muutos

Tilaongelman takia ST ry:n vuosikokous ja pikaratkaisemisen SM joudutaan järjestämään edellisessä lehdessä esitetystä ajankohdasta poiketen 21.2.2010. Pikaratkaisukilpailu alkaa klo 13.00, vuosikokous klo 17.00. Päivitetty kutsuteksti:

Suomen tehtäväniekat ry:n vuosikokous pidetään Helsingissä Shakkikodissa (Haapaniemenkatu 14) **sunnuntaina 21.2.2010** klo 17 alkaen. Asialista:

- 1) Kokouksen avaus
- 2) Kokouksen järjestäytyminen
- 3) Kokouksen laillisuus
- 4) Työjärjestyksen vahvistaminen
- 5) Toimintakertomus vuodelta 2009
- 6) Tilinpäätös vuodelta 2009
- 7) Tilintarkastuskertomus
- 8) Tilinpäätöksen vahvistaminen
- 9) Muut kertomukset
- 10) Vastuuvapaudesta päättäminen
- 11) Puheenjohtajan valinta vuodeksi 2010
- 12) Varapuheenjohtajan valinta vuodeksi 2010
- 13) Sihteerin valinta vuodeksi 2010
- 14) Taloudenhoitajan valinta vuodeksi 2010
- 15) Kirjastonhoitajan valinta vuodeksi 2010
- 16) Johtokunnan kahden varajäsenen valinta vuodeksi 2010
- 17) Kahden tilintarkastajan ja heidän varamiestensä valinta vuodeksi 2010
- 18) Muut valinnat: matriikkelinhoitaja, tehtävähakillinen toimikunta, edustaja kansainvälisessä tehtävätoimikunnassa, edustajat SKSL:ssa, RELO-toimikunta
- 19) Jäsenmaksu vuodelle 2010
- 20) Toimintasuunnitelma vuodelle 2010
- 21) Talousarvio vuodelle 2010
- 22) Arvonimiasiat
- 23) Huomionosoitukset
- 24) Muut asiat

Tuomio: ST:n vuosikilpailu 2003–04 a#2
Award: ST originals 2003–04, h#2

Aluksi haluan kiittää ST-lehden toimitusta saamastani kunniaa tuomita tämä kilpailu.

Pyydän anteeksi osallistujilta ja lukijoilta että tuomio viipyi näin pitkään. Sattui kaksi sähköposteihin liittyvää teknistä lipsahdusta, ja lopulta minun oli koottava tuomio kokonaan uudelleen. Tuomio on seuraavanlainen:

First of all, I wish to thank magazine editors for the honor of judging this competition.

I apologize to participants and readers for the very long time taken to prepare this award. There were two technical errors from my part (connected with e-mail). In the end I had to restore my award from the beginning. The following distribution of distinctions is suggested:

1. palkinto / 1st Prize 2556 Boris Shorohov, Venäjä/Russia (ST 4–5/03)

Yhdessä ratkaisuparissa Bristol-uraukset, toisessa valkea etunappula lyödään. Tehtävän muoto on mainio – vain 10 nappulaa! Harmonia ei ehkä ole aivan täydellinen, mutta tehtävä on hyvin viehättävä ja epäilemättä tämän kilpailun paras. Tulevan FIDE-Albumin raati on toivoakseni samaa mieltä.

Two pairs of solutions with Bristols and captures of white pieces. The form of the problem is magnificent – only 10 (!) pieces. Maybe, there is some disturbance in harmony, but the problem is very attractive and is undoubtedly the best in this competition. I hope, the FIDE Album judges in the future will agree with me.

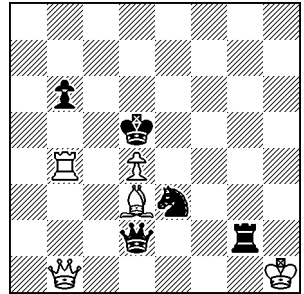
1.Tg4 Txb6 2.Txd4 Db5#; 1.Tg6 Lf5 2.Td6 De4#; 1.Dxb4 Le4+ 2.Kc4 Dd3#; 1.Dxd3 Tb5+ 2.Kc4 Db4#.

2. palkinto / 2nd Prize 2743 Emanuel Navon, Israel (ST 6/04)

Kiinnostavat Forsberg-kaksoset valkean teemanappulan päästöin. Mustan syklistet DTR-siirrot ruutuihin e5 ja g5 korostavat ideaa!

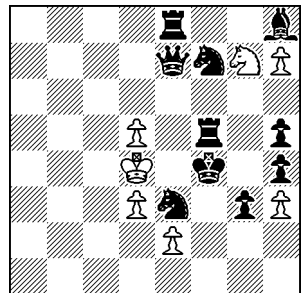
Interesting Forsberg twins with unpin of thematic white piece. The idea is amplified by cyclic triple black play on e5 and g5!

1. palkinto / 1st Prize
Boris Shorohov (RUS)

a#2 4.1.1.1 5+5

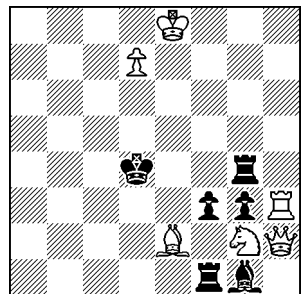
2. palkinto / 2nd Prize
Emanuel Navon (ISR)

a#2 b) vDg7 c) vTg7 7+10

3. palkinto / 3rd Prize
Kauko Väisänen & Mikael Grönroos (FIN)

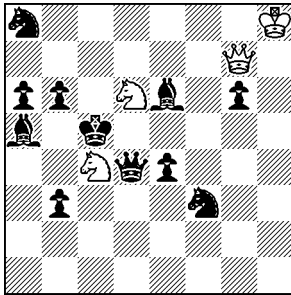
Omistus: Hannu Harkola 60

a#2 6+6

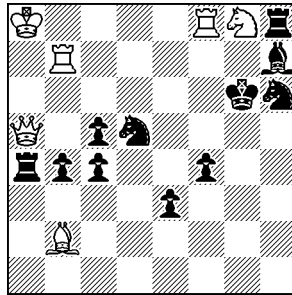
b) -vT c) &-vL d) &-vR
e) &-vD

4. palkinto / 4th Prize
Unto Heinonen (FIN)

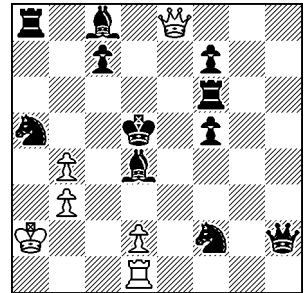
a#2 4.1.1.1 4+11

5. palkinto / 5th Prize
Michal Dragoun (CZE)

a#2 2.1.1.1 6+11

Erik.palk. / Special Prize
Mikael Grönroos,
Unto Heinonen &
Jorma Pitkänen (FIN)
 omistus Hannu Harkola 60

a#2 6.1.1.1 6+11

a) 1.De5+ Kc5 2.Rg5 Rxb5# b) 1.Re5
 Dg6 2.Tg5 De4# c) 1.Te5 Txb3 2.Dg5 Tf3#.

**3. palkinto / 3rd Prize 2737 Kauko Väi-
 sänen & Mikael Grönroos, Suomi/Fin-
 land (ST 6/04)**

Oikein kiintoisa ”nonstop” striptease-
 teemaesitys jossa kaikki ja kaikentyypit
 set valkeat upseerit katoavat laudalta. Ja
 taas erinomainen meredith-muoto!

*Very interesting realization of strip-
 tease theme ”non stop” with disappear-
 ance of all white figures of all possible
 types. And again the excellent meredith
 form.*

a) 1.Ke4 Th5 2.Th4 Dxh4#; b) 1.Kc3
 Dh8+ 2.Kd2 Db2#; c) 1.Kd3 Dh7+ 2.Ke2
 Dc2#; d) 1.Ke3 Dh6+ 2.Kf2 Dd2#; e) 1.Ke3
 d8D 2.Kf2 Dd2#.

**4. palkinto / 4th Prize 2739 Unto Hei-
 nonen, Suomi/Finland (ST 6/04)**

Yhdessä ratkaisuparissa Zilahi, toises-
 sa musta daami tukkii (lyömättä) ja valkea
 daami matittaa. Yhtenäisyyttä lisäävät ma-
 tit samoilta ruuduilta (e3 ja b7).

*In one pair of solutions we see the
 Zilahi theme, in other – mates by a white
 Queen with blocking of flights by a black
 Queen. The idea is also united by mates
 from e3 and b7.*

1.Dxc4 Dd7 2.Lb4 Rb7#; 1.Dxd6 Dc3
 2.Kd5 Re3#; 1.Kc6 Kh7 2.Dc5 Db7#; 1.Dd5
 Dh6 2.Kd4 De3#.

**5. palkinto / 5th Prize 2741. Michal Dra-
 goun, Tshekin tasavalta/Czech Republic
 (ST 6/04)**

1.Re7 Txb4 2.cxb4 Rxe7#; 1.Rf6 Ld4
 2.cxd4 Txf6#.

Mustan ratsun dualinvälttöä, valke-
 an linjan avaus, valkean ”syötin” valinta.
 Harmoninen ja tuore idea.

*Antidual play of a black knight, open-
 ing of white lines, choice of white cap-
 ture. A harmonious and fresh idea.*

**Erikoispalkinto / Special Prize 2720 Mi-
 kael Grönroos, Unto Heinonen & Jorma
 Pitkänen, Suomi/Finland (ST 4–5/04)**

Ennätystehtävä. Kuusi mattia samalla
 sotilaalla ja lisäksi kuusi mustan lähetin
 alkusiirtoa.

*Task problem with six pawn mates and
 six-fold play of a black bishop.*

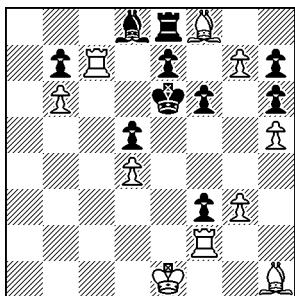
1.Lc3 De1 2.Kd4 dxc3#; 1.Le3 Kb2
 2.Kd4 dxc3#; 1.Lc5 d4 2.Kd6 dxc5#; 1.Le5
 d4 2.Kd6 dxc5#; 1.La7 d3 2.Rc4 dxc4#;
 1.Lb2 d3 2.Re4 dxc4#.

2. kunniamain. / 1st H.M.

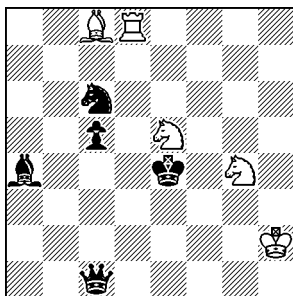
Unto Heinonen (FIN)

omistus: Lahden
tehtäväshakki 10 v.

1. kunniamain. / 1st H.M. Vitali Medintsev (RUS)

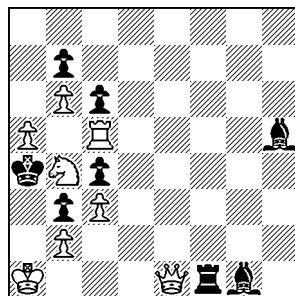

a#2 2.1.1.1 10+10

a#2 3.1.1.1 5+5

3. kunniamain. / 3rd H.M. Vitali Medintsev (RUS)

a#2 3.1.1.1 8+8

1. kunniamaininta / 1st H.M. 2704 Vitali Medintsev, Venäjä/Russia (ST 3/04)

Todella vitsikäs tempopeliin perustuva Zilahi-teeman toteutus kiinnitysmatein.

Very witty realization of Zilahi theme with pinning of e7 pawn, based on tempo play.

1.Kf7 Te2 2.fxe2 Lxd5#; 1.Kd6 Lg2 2.fxg2 Txf6#.

2. kunniamaininta / 2nd H.M. 2522 Unto Heinonen, Suomi/Finland (ST3/03)

Hyvin yhteenhitsatut ratkaisut – kolme patterimattia laukaistaan d7:stä; mustan daamin kolme tukintaa.

Well integrated play – three battery mates with play on d7 and blocking of flights by black queen.

1.Dg5 Td7 2.Kf5 Td4#; 1.Dc4 Rd7 2.Kd5 Rdf6#; 1.Dc3 Ld7 2.Kd4 Lxc6#.

3. kunniamaininta / 3rd H.M. 2559 Vitali Medintsev, Venäjä/Russia (ST 4-5/03)

Tasapainoinen tehtävä: kolmessa ratkaisussa linjanavaus, musta katko ja kaunis daamimatti. Ja kaunis matti apumatti-tehtävässä on aina erittäin miellyttävä!

Harmonious problem with triple opening of lines, black interferences and beautiful queen mates. And a beautiful mate

in a helpmate is always very attractive!

1.Tf2 Rd3 2.cxd3 De4#; 1.Tf3 Ra2 2.bxa2 Dd1#; 1.Ld1 Rd5 2.cxd5 De8#.

4. kunniamaininta / 4th H.M 2594(v1) Mikael Grönroos, Suomi/Finland (ST 2/04)

Täyskorotus, pickaninny ja K-tähti. Idea ei ole uusi, mutta vaikea se on toteuttaa. Kaksostus kaukana kiitettävästä.

AUW, pickaninny and black king star. The idea is not new, but difficult. The method of twinning is far from ideal.

a) 1.Kd4 d8R 2.exd6 Rxc6#; b) 1.Kf4 d8D 2.exf6 Dd6#; c) 1.Kxf6 d8T 2.e5 Td6#; d) 1.Kd6 d8L 2.e6 Lc7#.

5. kunniamaininta / 5th H.M. 2561 Unto Heinonen, Suomi/Finland (ST 4-5/03)

Omaperäinen idea. Ohestalyönti herättää aina huomiota, tässä nähdään molempuolinen erikoissiirto.

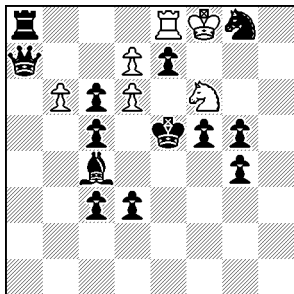
Original idea with black and white en passant captures that always cause interest.

1.Lxf5+ g4 2.fxg3 e.p.+ Dxf5#; 1.Td6 Dxc3+ 2.e5 fxe6 e.p.#.

6. kunniamaininta / 6th H.M. 2740 Jorma Paavilainen, Suomi/Finland (ST 6/04)

4. kunniamain. / 4th H.M**Mikael Grönroos (FIN)**

omistus: Kari Valtonen 50

a#2 6+13
 b) vsd6→g2 c) & mLc4→e8
 (-vT) d) & mDa7→c5 (-ms)

Zilahin lisäksi tässä esiintyy mustan lyötävien ja aktiivisesti tukkivien upseerien sykli. Mutta temaattisen nap-pun siirtäminen kaksosissa on epämiellyttävää.

The standard complex with Zilahi theme is amplified by a cycle of captures of black pieces and blocks. But the shift of a thematic figure in twinning is unpleasant.

a) 1.Dd4 Rxc5 2.Kxc5 Txb5#; b) 1.Rd7 Txc6 2.Kxc6 Lxe4#; c) 1.Rd4 Lxe4+ 2.Kxe4 Rc3#.

Erikoiskunniamaininta / Special H.M. 2458 Carl-Erik Spåre, Suomi/Finland (ST 1/03)

Kilpailun paras miniatyyri.

The best miniature of the tournament.

1.Le5 Dg4+ 2.Kf6 g8R#; 1.Lc1 g8R 2.Kg6 Re7#; 1.La3 g8R 2.Kg6 Dg4#.

1. maininta / 1st Commendation 2562 Marko Ylijoki, Suomi/Finland (ST 4-5/03)

Neljä erikoista ratkaisua valkean D- ja R-korotuksin.

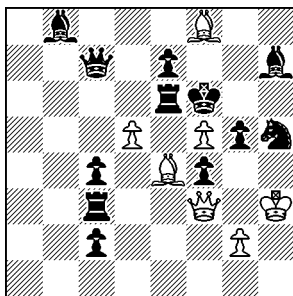
Four non-standard solutions with white queen and knight promotions.

1.Rd5 dxc8R 2.Rc7+ Rd6#; 1.Ld6 dxc8D 2.Rd7 Dxa8#; 1.Tf8 exf8D 2.Rd6 De7#; 1.Lf7+ e8R 2.Lg8 Rf6#.

2. maininta / 2nd Commendation 2560 Vitali Medintsev, Venäjä/Russia (ST 4-5/03)

Hyvä tehtävä; valkean upseereita lyödään kiinnitysmattien tieltä.

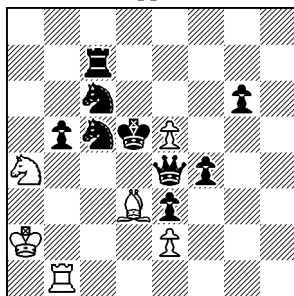
Good problem with captures of white pieces and pin-

5. kunniam. / 5th H.M.**Unto Heinonen (FIN)**

a#2 2.1.1.1 7+12

6. kunniam. / 6th H.M.**Jorma Paavilainen (FIN)**

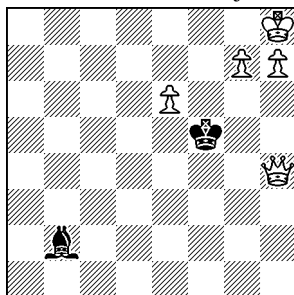
Omistus: Teppo Mänttä 50

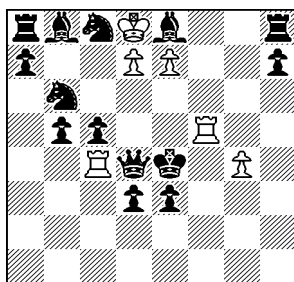
a#2 6+9
 b) vTb1→c1 c) vTb1→h5

Erikoiskunniam. / Special H.M.**Carl-Erik Spåre (FIN)**

omistus: Marko Ylijoki

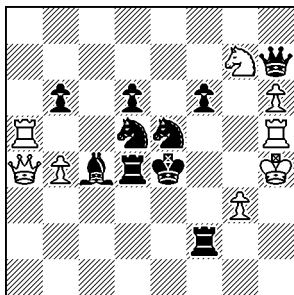

a#2 3.1.1.1 5+2

1. maininta / 1st Comm. Marko Ylijoki (FIN)

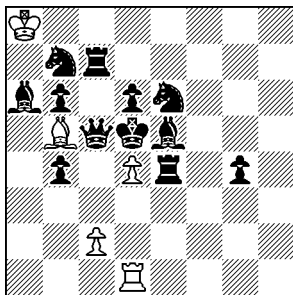
a#2 4.1.1.1 6+14

2. maininta / 2nd Comm.
Vitali Medintsev (RUS)

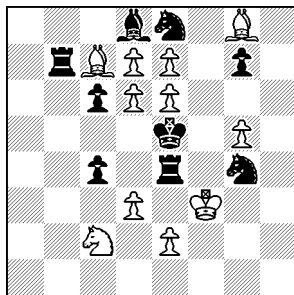
a#2 2.1.1.1 8+10

3. maininta / 3rd Comm.
Christer Jonsson (SWE)

a#2 3.1.1.1 5+12

4. maininta / 4th Comm.
Emanuel Navon (ISR)

a#2 4.1.1.1 11+9

mates.

1.Rf4 Td5 2.Kxd5 Da8#; 1.Rg4 Te5+
 2.Kxe5 De8#.

3. maininta / 3rd Commendation 2653
Christer Jonsson, Ruotsi/Sweden (ST 1/04)

Kolme kivaa ratkaisua itsekiinnityksin ja mallimatein.

Three nice solutions with selfpins and model mates.

1.Rxd4 Le8 2.Tc6 Lf7#; 1.Txd4 Lf1
 2.Lc4 Lg2#; 1.Dxd4 c3 2.Rbc5 c4#.

4. maininta / 4th Commendation 2684,
Emanuel Navon, Israel (ST 2/04)

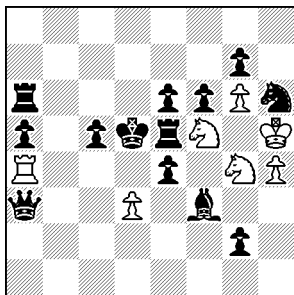
Kaksi ratkaisuparia kiinnityksin ja -rotuksin. Ikävä kyllä, D-matit jäävät epäyhtenäisiksi.

Two pairs of solutions with pins and promotions. Unfortunately, queen mates are not uniform.

1.Kd5 d4 2.Txe6 e4#; 1.Td4 e4 2.Txd6 d4#; 1.Lxe7 d8D 2.Lxg5 Dxg5#; 1.Rxc7 e8D 2.Rxe6 Dxe6#.

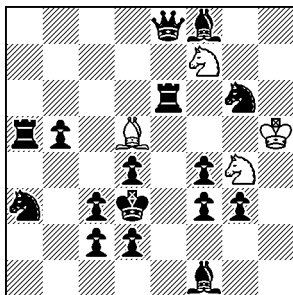
5. maininta / 5th Commendation 2683
Toma Garai, USA & Mikael Grönroos,

5. maininta / 5th Comm.
Toma Garai (USA) & Mikael Grönroos (FIN)

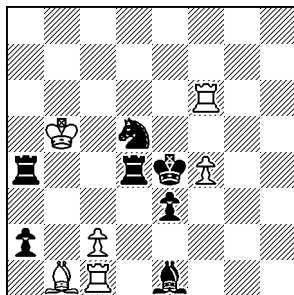
a#2 2.1.1.1 7+13

Maininta / Comm.
Manfred Rittirsch (GER)

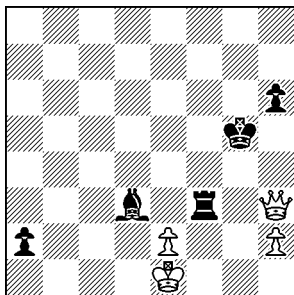
a#2 4.1.1.1 4+16

Maininta / Comm.
Christer Jonsson (SWE)

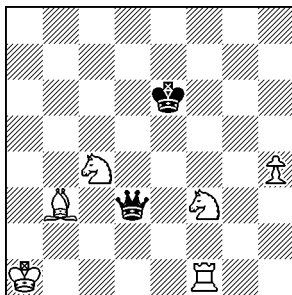
a#2 2.1.1.1 6+7

Maininta / Comm.
Vladimir A. Golubenko
(RUS)

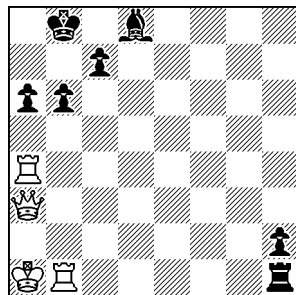
a#2 5.1.1.1 4+5

Maininta / Comm.
Vladislav Nefjodov (RUS)

a#2 2.1.1.1 6+2

Maininta / Comm.
Christer Jonsson (SWE)
& Rolf Wiehagen (DEU)

a#2 2.1.1.1 4+7

Suomi/Finland (ST 2/04)

Valkean ratsujen päästöihin tulee lisäpotkua uhrauksilla e4:ssä.

Unpins of white knights are amplified with sacrifices on e4.

1.Tc6 Txe4 2.Lxe4 Rge3#; 1.Td6 dxe4+ 2.Txe4 Re7#.

Maininta / Commendation 2595 Manfred Rittirsch, Saksa/Germany (ST 6/03)

Kaksi ratkaisuparia, kummassakin valkeat siirtojen vuorettelu.

Two pairs of solutions with reciprocal exchange of white moves.

1.b4 Rd6 2.Rb5 Lc4#; 1.Te7 Lc4+ 2.Ke4 Rd6#; 1.Re7 Lxf3 2.Tg6 Rfe5#; 1.Te1 Rfe5+ 2.Ke2 Lxf3#.

Maininta / Commendation 2593 Christer Jonsson, Ruotsi/Sweden (ST 6/03)

Tyylikäs tehtävä; katkoja, kiinnityksiä ja mallimatit.

Elegant problem with interferences, pins and model mates.

1.Rb4 Td1 2.Kd5 c4#; 1.Td2 Td6 2.Kd4 c3#.

Maininta / Commendation 2519 Vladimir A. Golubenko, Venäjä/Russia (ST 3/03)

Albinon lisäksi löytyy viides, epämaattainen ratkaisu, jolla on vähemmän tekemistä muiden kanssa kuin laatija luulta-vasti olisi halunnut.

Albino theme with fifth, non-thematic solution, which is not connected with other solutions as obviously as probably the author would like.

1.a1 Lxf3 2.Lf6 Dg4#; 1.Kf4 e3+ 2.Ke4 De6#; 1.Tf5 exd3 2.Kf4 Dg3#; 1.Tf4 e4 2.Th4 Df5#; 1.h5 Dxf3 2.Kh4 Dg3#.

Maininta / Commendation 2521 Vladislav Nefjodov, Venäjä/Russia (ST 3/03)

Patterin purkaminen ei ole uutta, mutta tässä se on elegantisti toteutettu.

The idea of battery destruction is not new, but the form is elegant.

1.Dd6 Tc1 2.Kd5 Rcd2#; 1.Dg6 Ld1 2.Kf5 Rg5#.

Maininta / Commendation 2557 Christer Jonsson, Ruotsi/Sweden & Rolf Wiehagen, Saksa/Germany (ST 4-5/03)

Yksinkertainen ja viehättävä Zilahi. Valkean aktiiviset uhraukset.

Simple and graceful realization of Zilahi theme with active white sacrifices.

1.Ka8 Dc5 2.bxc5 Txa6#; 1.Kc8 Ta5 2.bxa5 Dh3#.

Maininta / Commendation 2700 Unto Heinonen, Suomi/Finland (ST 3/04)

Musta K-risti ja matit daamilla. Harmilista, mutta d8-matti vaikuttaa irralliselta.

Black king cross with queen mates. Unfortunately, one solution with mate on d8 looks separated from the whole.

1.Dd7 Df1 2.Ke6 Df6#; 1.Ld7 Db1 2.Kc6 Db6#; 1.d4 Dd1 2.Kd5 Dxd4#; 1.hxg5 Dh8 2.Kd7 Dd8#.

Erikoismaininta / Special Commendation 2489 Jean-Marc Loustau, Ranska/France (ST 2/03)

Viehättävä löytö jota ei voinut jättää palkitsematta!

Amusing problem-find which could not be left without award.

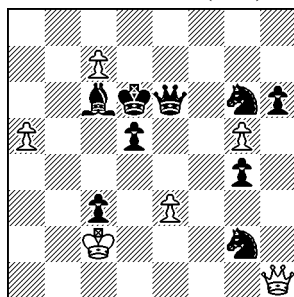
1.Rc5+ dxc5 2.dxc5 Rxc5#; 1.Rc5+ dxc5 2.dxc5 Rxc5#.

Tuomari/Judge: Valery Gurov

Huomautukset tuomioita vastaan on lähetettävä viimeistään 14.5.10 osoitteella Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (s-posti: terho.marlo@hotmail.com).

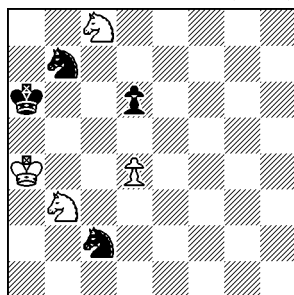
Remarks to the awards shall be sent to Terho Marlo (address above) before May 14th, 2010.

Maininta / Comm. Unto Heinonen (FIN)

a#2 4.1.1.1 6+9

Erikoismaininta / Special Comm. Jean-Marc Loustau (FRA)

a#2 duplex 4+4

Herlin

Matti Myllyniemi toteaa kirjansa *Toteutuneita oivalluksia* johdannon aluksi, että tehtäväshakki ”on shakin taiteellinen ja tutkiva haara”. Taiteellisuudesta ei tässä yhteydessä sen enempää, mutta Matin käyttämä attribuutti ”tutkiva” johdattaa ajattelemaan tehtäväshakkia eräänlaisena

tieteenalana, jonka tutkimuskohde on ihmisen luoma järjestelmä, shakkipeli, tarkemmin ottaen se, mitä siinä järjestelmässä voi tapahtua, kun siitä on riisuttu inhimillinen kamppailuelementti. Olisiko ”teoreettinen shakki” hyvä nimitys tälle tieteenalalle?

Eri tieteenaloihin tehtäväshakki vertautuisi niiltäkin osin, että yksittäiset edistysaskeleet, ”keksinnöt”, voivat olla joko jotakin täysin uutta ja mullistavaa tai tavallisemmin rakentua aiemmin saavutettuun, johonkin, joka on ollut ikään kuin ilmassa.

Nykyaikaisen tehtäväshakin syntyy liitetään yleensä Henry Lovedayn ”intialaiseen” **H1**, joka näki päivänvalon helmikuussa 1845. Ratkaisu **1.Lc1!** b4 2.Td2 b5 3.Kb1[2] Kf4 4.Td4# ei ole ainoa, sillä valkea voi pelata siirtonsa eri järjestyksessä (1.Kb1[2] b4 2.Lc1) tai viivytellä (esim. 1.Le3 b4 2.Lc1 b5 3.Td2 jne.), mutta kyseessä on silti läpimurto: vL:n on ylitettävä **kriittinen ruutu** d2, jolle siirtymällä vT katkoo – laukaistakseen patin – vL:n linjan, ja lopuksi näin syntyneen valkopatterin etunappula (tässä vTd2) siirtyy suojaten mK:n pakoruudun tai -ruudut takanappulan tehdessä matin.

Lovedayn tehtävässä, joka myöhemmin on yleensä esitetty korrektina 3#-tehtävänä (-msb6, -vsa2: 1.Lc1! jne.), valkea tekee matin kaksoishakilla, mutta se ei teeman esittämisen kannalta ole välttämättömyyttä – niin kuin ei edes se, että patterin avaussiiroto on matti. Mutta oliko Love-

dayn idea täysin uusi? Kokonaisuutena oli, mutta sen elementit olivat jo olemassa.

Ehtotehtävässä **H2**, jonka on muuten laatinut aito intialainen, ratkaisu on **1.Th8+** Dxb8 2.Tg7+ Kb8 3.Dc7+ 4.Da5+ 5.Lf4+ 6.Da6+ 7.Dd6+ 8.Dg6+ Kf8 9.Df6+ 10.Te7+ 11.Dd6+ 12.Tc7+ 13.Db6+ 14.Dc6+ 15.Tb7+ 16.Tb8+ 17.Dc7+ 18.Tb6+ 19.Dc5+ 20.Dc6+ 21.Tb5+ Ka4 22.Te5+! Kb4 23.Dc5+ Ka4 24.b3#. Siirrot 1.Th8+ Dxb8...22.Te5+ esittävät kriittisen sommitelman pakottavana: mD kyyditetään ruudun e5 yli, jolla vT voi myöhemmin tehdä katkon ja päästää sb2:n.

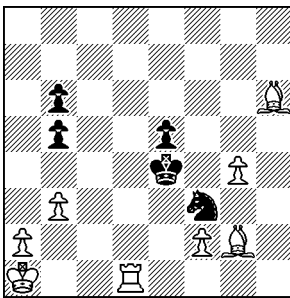
Adolf Anderssen oli aikansa parhaita pelaajia, mutta myös varteenotettava problemisti. Hänen tehtävässään **H3 (1.Lh5!** Kxh5 2.Kg7 h6 3.Kf6 Kh4 4.Kg6#) valkea kaksi viimeistä siirtoa esittää ns. ”Anderssen-matin”. Siirtopari muodostaa intialaisen idean loppuvaiheen.

Mahdoton sana, tunsiko Loveday sen enempää Shastreen kuin Andersseninkin tehtäviä, toisaalta se on yhden tekevääkin. Uutta oli, että Loveday yhdisti nämä kaksi ideaa ja lisäksi esitti kriittisen sommitelman kahden *valkean* nappulan välillä.

H1

Henry A. Loveday
 (”Shagird”), Chess

Player’s Chronicle II 1845

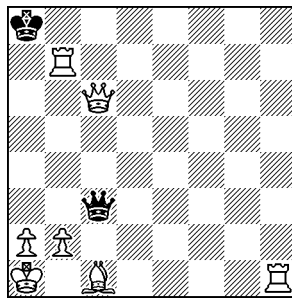
4#

8+5

H2

Trevangadacharya
 Shastree

Essays on Chess 1814

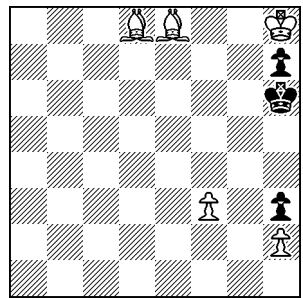
Matti sb2:lla
 ilman lyöntiä

7+2

H3

Adolf Anderssen
 Aufgaben für

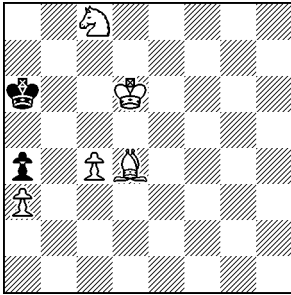
Schachspieler 1842

4#

5+3

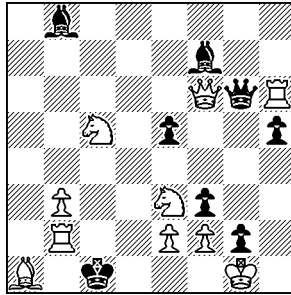
H4
Théodore Herlin
Le Palamède
15.4.1845

4#

5+2

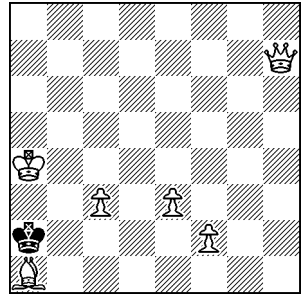
H5
Erich Brunner
Deutsches Wochenschach
1909

3#

10+8

H6
Niels Høeg
Deutsches Wochenschach
11.7.1909

3#

6+1

Todella erikoinen yhteensattuma on, että tehtävä **H4** ilmestyi vain pari kuukautta Lovedayn tehtävän jälkeen. Sen ratkaisu on **1.Kc7!** Ka5 2.Lf6 Ka6 3.Ld8 Ka5 4.Kb7#. Lopussa on Anderssen-matti, joka on sattumalta (?) peilikuva Anderssenin tehtävässä esiintyneestä. Temaattinen patterin takanappula vL siirtyy ruudulleen aktiivisesti, mutta toisella tavalla kuin Lovedayn tehtävässä: se ei ylitä kriittistä ruutua c7 vaan kiertää sen ohi ruudun e5 kautta teemalinjalle d8-a5 rinnakkaista linjaa (d4-f6) pitkin.

Tehtävää voi moittia huonosta, pakoruudun ottavasta alkusiirrosta, mutta se toisaalta korostaa toista ajateltavissa olevaa mahdollisuutta 1.Kc6? Ka5 2.Lf6 Ka6 3.Ld8 patti (tai 2.Lb6+ Ka6 3.Ld8 patti), eli sitä voi pitää loogiselta kannalta yksimäärisesti perusteltuna valinta-alkusiirtona.

Joka tapauksessa Herlinin tehtävä esittää perusmuodossaan tällä kertaa käsiteltävän teeman, johon kuuluvat seuraavat valkean siirrot: 1. valkean katkosiirto kriittisellä ruudulla 2. patterin takanappulan siirtyminen kriittisen ruudun ohi rinnakkaista linjaa pitkin 3. takanappulan siirtyminen kriittisen ruudun taakse 4. katkonappulan siirtyminen pois teemalinjalta (= patterin avaus).

Lovedayn intialainen on mahdollista esittää kolmessa siirrosta, Herlinin idea vaatii yleensä neljä siirtoa, eli se on monisiirtoisteema. Herlinin ideassa siirrot 1-3 tapahtuvat usein toisessa järjestyksessä, useimmiten 2-3-1, mikä käy ilmi myöhemmistä esimerkeistä.

Rakkaalla lapsella...

Miten tätä Herlinin ideaa tulisi nimittää? Kirjallisuudessa tapaa ensinnäkin termiä "Herlin". Jos ei koskaan joudu keskustelemaan vierasmaalaisten, varsinkaan ranskaa puhuvien tehtäväniekkojen kanssa, suomalainen nyrkkisääntö "ääntyy niin kuin kirjoitetaan" riittää, mutta jos pitää ääntää termi (ja idean isän sukunimi) "oikein", on hyvä tietää, että Théodore Adrien Louis Herlin (1817–1889), joka laatijana käytti valenimeä "Anonyme de Lille" ('nimetön Lillen kaupungista'), oli ranskalainen. Niinpä nimeä äännettäessä 'h' pitää jättää pois, 'r' ääntää kitalaen takaosassa hankausääntenä ja – ikään kuin tässä ei olisi kylliksi – muistaa, että lopun 'in' ääntyy likimain kuten suomalainen ääntää ä:n kovassa nuhassa. Niin, ja paino viimeisellä tavulla, ei ensimmäisellä. Onneksi tehtävätermistössä ranskalaisten

nimien määrä on vähäinen.

Herlinissä on toinenkin vika: se ei kerro termin sisällöstä yhtään mitään. Toinen kirjallisuudessa esiintyvä termi on ”Herlin-intialainen” (saks. Herlin-Inder). ”Intialainen” saattaa jo johtaa oikeille jäljille, mutta erisnimen ääntämisiongelma pysyy.

Kolmas kirjallisuudesta löytyvä vaihtoehto on ”peri-intialainen” (saks. Peri-Inder). Alkuliite ”peri-” on peräisin kreikan kielestä ja tarkoittaa ’ympäri(ellä)’ yms. Käsiteltävässä termissä ”peri-” on lyhenne sanasta ”perikriittinen” eli ’kriittisen ruudun ympäri (tapahtuva)’. Niin paljon kuin sivistyssanoista tykkäisikin, tässä tapauksessa suomen kielessä esiintyvä omakielinen etuliite ”peri-” (’perus-’, ’perinnäinen’ yms.) voi aiheuttaa häiritsevän merkityssekaannuksen: Herlinin ideahan ei nimenomaan ole perusintialainen, Lovedayn idea on!

Eri kielissä on koetettu kehitellä omakielisiä ja läpinäkyvämpiä termejä, jotka jollain tavalla kuvaisivat laudan tapahtumia. Esimerkiksi saksalainen vastine ”Herlin-sche Umgehung(smanöver)”, ruotsalainen ”Herlins kringgående manöver” ja venäläinen ”obhodnoj manevr Erlena” tarkoittavat suurin piirtein samaa eli ’Herlinin kiertoliikettä’. Termit ovat pitkäkököjä ja sisältävät edelleen tuon erisnimen.

Suomalaiseen käyttöön suosittelinkin nasevaa termiä kiertointialainen. Tässä muodossa termi on meikäläisessä tehtäväkirjallisuudessa varmasti jo esiintynytkin, mutta harvoin kai näin pontevasti perusteltuna.

Tämä termi ei tietenkään vastaa kysymykseen, mitä termiä vierasmaalaisen tehtäväniekän kanssa keskustellessa tulisi käyttää. No, englanninkielinen ”Peri-Indian” voi olla hyvä vaihtoehto siitä huolimatta, mitä seuraavan väliotsikon alla kirjoitan.

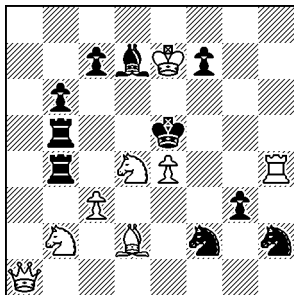
Perikriittinen

Suomeksi termi ”perikriittinen intialainen” olisi toki mahdollinen, mutta jos haluaa saivarrella loppuun asti, niin ”perikriittinen” tässä yhteydessä on oikeastaan väärä termi. Termin keksijä tanskalainen Niels Høeg (1876–1951) käytti sitä alunperin ideasta, joka esiintyy 100 vuotta täyttäneessä tehtävässä **H5**. Valkean koetelma 1.Dc6? uhkaa mattia 2.Rd3# kaksoisshakilla. Sen torjuu 1.- Lc4, sillä 2.Rd3+ Dxd3! Niinpä oikea alkusiirto **1.Da6!** (uhkaa 2.Dd3) kyydittää mD:n ruutuun a6 (1.- Dxa6), josta käsin se edelleen suojaa d3:n, mutta 2.Tc6 Lc4 3.Rd3#n jälkeen oma lähetti katkoo ”väärällä” puolella kriittistä pistettä olevan D:n linjan. Tässä tehtävässä siis mD:lla on koko ajan, myös 1.- Dxa6:n jälkeen, teemapiste d3 kontrollissaan, kunnes se joutuu siitä valkean kyyditysten jälkeen luopumaan.

Høegin oma satavuotias **H6** havainnollistaa ajatusta paljon helpotajuisemmin ja siten, että perikriittinen sommitelma on valkean hyökkäysidea: **1.Db7!** Kxa1 2.Kb3 Kb1 3.Dh1#. Valkea pyrkii sekä säilyttämään matintekomahdollisuuden 1. riviä pitkin että kontrolloimaan ruutua b1 niin, että mK ei pääse heti siirtymään siihen (vaikkapa 1.e4? Kb1!), mutta esimerkiksi koetelma 1.Dg6? Kxa1 2.Kb3 on patti. Niinpä oikea alkusiirto suojaa edelleen b1:n, mutta toisesta suunnasta eli perikriittisesti, ja mahdollistaa 2. siirrossa hyödyllisen katkon.

Perikriittisen idean voi esittää myös 2 siirron mattitehtävässä. Tehtävä **H7** on yksi varhaisimpia töitä tältä alueelta. Teemapiste on e4, jonka vD yrittää ottaa hallintaansa mahdollistaakseen vT:n linjan katkaisevan uhkauksen 2.Lf4#. Mustan kumoukset perustuvat siihen, että vD tähtää e4:ään kulloinkin ”väärestä” suunnasta: 1.Db1? Rfg4! (2.Rd3?) 1.Dh1? Rhg4! (2.Rf3?) 1.Da8? Lg4! (2.Rc6?). Oikea suunn

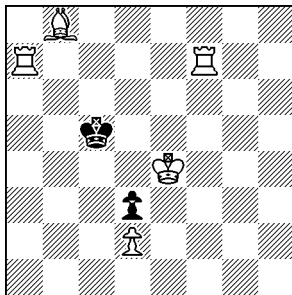
H7
Herbert Ahues
2.-3. p. A.D.S. 1949

2#

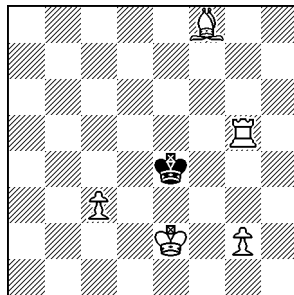
8+10

H8
Tekijä?
Lucena: *Arte de Axedrez*
1497

9# vsd2:lla ilman
lyöntiä

H9
E. Brunner?
Lähde? 1864

4#

5+1

ta on **1.De!** Rfg4/Rhg4/Lg4 2.Rd3/Rf3/Rc6#. Tehtävän ratkaisussa esiintyvä mustan ja valkean katkojen kombinaatio on A-teemaa, mutta aiheemme kannalta oleellisia ovat valkean katkot d3:ssa, f3:ssa ja c6:ssa.

Herlinin ideassa valkea siis liikkuu teemapisteen *ohi* rinnakkaista linjaa pitkin, kolmessa edellisessä tehtävässä taas teemapiste on koko ajan kontrollissa tai pyritään saamaan hallintaan, mutta siihen tähdätään eri suunnista, ko. pisteen *ympäri*, joko pakosta tai vapaaehtoisesti.

Sinänsä harmillista, että näitä kumpaa-kin sommitelmatyyppejä nimitetään perikriittiseksi, sillä vähän liioitellen niillä on toistensa kanssa tuskin muuta tekemistä kuin että ne voi esittää shakkinappuloilla shakkilaudalla, mutta mitä kansainväliseen termistöön tulee, asialle ei enää voi tehdä mitään, sillä nimitykset ovat jo vakiintuneet käyttöön. Hassua taas, että kierto-intialaiselle eli yhdelle teemalle eri nimityksiä piisaa sitten ainakin neljä kappaletta.

Summa summarum: kun valkea tai musta siirtyy saman teemapisteen ympärillä, suosittelen termiä ”perikriittinen”, mutta kun kysymys on Herlinin ideasta, suosittelen termiä ”kierto-intialainen”.

Kiertointialainen ennen Herliniä

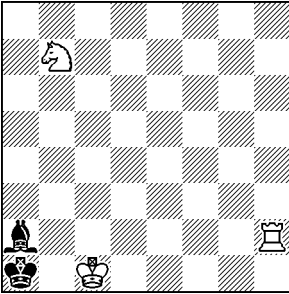
Edellä korostin sitä, että Lovedayn intialainen on se ”perusintialainen”. Historiallisessa mielessä hyvin vanha tehtävä **H8** näyttäisi osoittavan muuta. Tekijänratkaisu on **1.Tab7** Kc4 2.Lh2! Kc5 3.Tf6 Kc4 4.Tbb6 Kc5 5.Lg1+ Kc4 6.Tf2 Kc5 7.Te2+ Kc4 8.Ld4 exd3 9.d3#. VL ei voi siirtyä teemalinjalle suoraan, sillä esim. 2.Tf6 Kc5 3.La7+ Kc4 4.Lg1 ja musta on patti. Olisiko kierto-intialainen keksittykin jo yli 300 vuotta ennen sekä Herlinin tehtävää että Lovedayn intialaista?

Sekä tehtävää H2 että H8 voi toki pitää (kierto)intialaisen idean varhaisina esityksinä, mutta niitä vaivaa ilmeinen puute: ne ovat ehtotehtäviä ja sellaisina hankalasti rinnastettavissa Lovedayn ja Herlinin esityksiin, joissa ei ole mitään lisäehtoja. Siksi jälkimmäisiä voi ainakin jälkiviisaasti pitää *nykyaikaisen* tehtävätaiteen pioneereina, koska näyttää siltä, että ehtotehtävät ovat pysyvästi jääneet historiallisiksi reliikeiksi.

Toisaalta kuka tietää, mikä on tilanne vaikkapa 50 vuoden kuluttua, sillä jo nyt monet valittavat, että oikeaoppisissa shakkitehtävissä on hyvin vaikeaa esittää mi-

H10

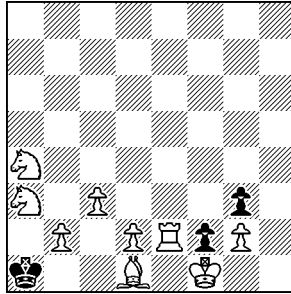
Franz Palatz

1. kum. *Neue Leipziger Ztg*
1934

4#

3+2

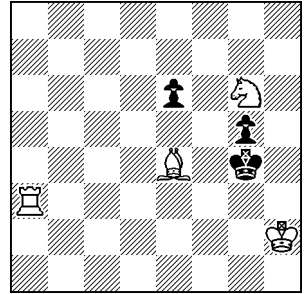
H11

Alfred W. Mongrédién
Funkschach 1926

4#

9+3

H12

Wolfgang Pauly
Basler Nachrichten 1930
(K: A. Chéron, 1935)

5#

4+3

tään uutta. Useat nykyään julkaistavat satushakkitehtävätkin sisältävät monenlaisia ehtoja ilman, että niiden arvoa kyseenalaise-tetaan.

Kiertointialaista taloudellisesti

Näistä pohdinnoista ja sivupoluista palatkaamme takaisin varsinaiseen aiheeseemme. Herlinin pioneeriluomus on 7-nappulainen, mutta sen voi ekonomisoida 6-nappulaiseksi korvaamalla msa4 ja vsc4 vRc3:lla. Jos Herlinin tehtävän pakoruudun ryöväävä alkusiirto edelleen vaivaa, tehtävä **H9** esittää idean ilman ko. puutetta 6-nappulaisena: **1.La3!** Kf4 2.Lc1+ Ke4 3.Kd2 Kf4 4.Kd3#. Loogisena houkutusena 1.Lc5? Kf4 2.Le3+ Ke4 3.Lc1 patti.

Valitettavasti tehtävän lähdetiedot ovat erittäin puutteellisia. Se on poimittu teoksesta *Antologija miniatjiry XIX vek. Ortodoksal'nyje zadatši* (toim. A. N. Daškovski, V. V. Kri•anovski, G. R. Ku•ajev, V. I. Pypa, Tšerkassy 1994), jossa sen laattijaksi on annettu E. Brunner, mutta kysymys ei voi olla ainakaan Erich Brunnerista, joka syntyi vasta vuonna 1885.

Joka tapauksessa teeman voi esittää jopa 5-nappulaisena. Tehtävän **H10** rat-

kaisu on **1.Th8!** L~ 2.Ta8+ La2 3.Ra5 Lb~ 4.R[x]b3#. Sivumuunnelma 1.- Lg8 2.Txg8 Ka2 3.Tg3 ei riistä tehtävältä sen loogista luonnetta. Lisäarvoa antaa houkutus 1.Th6? L~ 2.Ta6+ La2 3.Ra5 (1.- Lg6 2.Txg6 Ka2 3.Tg3), mutta 1.- Lc4! Kriittinen ruutu tässä tehtävässä on a5, joten temaattisesti keskeisiä houkutusia ovat 1.Th3(4)? L~ 2.Ta3(4)+ La2 3.Ra5 patti. Ratkaisun mattiduaali (4.Rc4#) siirtojen 3.- Le6[f7,g8] jälkeen lienee siedettävä.

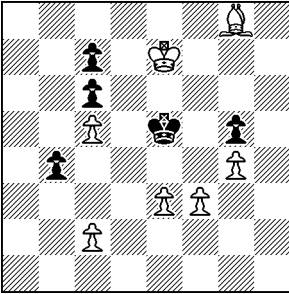
Perin intialaista ja vähän muutakin

Myös tehtävässä **H11** esiintyy kaksi muunnelmaa, jotka ovat kuitenkin tiiviisti sidoksissa toisiinsa. Koetelma – esim. 1.Te8? Ka2 2.Lh5 Kb3? 3.Lf7+ Kxa4 4.Ta8#, mutta 2.- Ka1! 3.Lf7 patti (tai 3.Te1+? fxe1~!) – paljastaa, että valkean on rakennettava patteri, sillä suora matti e1:stä ei onnistu. Niinpä **1.Te6!** Ka2 2.Lh5 Kb3 3.Lf7 Ka2/Kxa4 4.Te1/Ta6#. VL:llä osoittautuu olevan siis kaksi tehtävää: matittaa mK a2:ssa ja suojata pakoruutu b3, mikä tekee tehtävästä temaattisesti aika harvinaisen tapauksen.

Vaikka intialainen on lyhyempi sommitelma kuin sen kiertovariantti, ovat ideat

H13

Hans-Peter Rehm

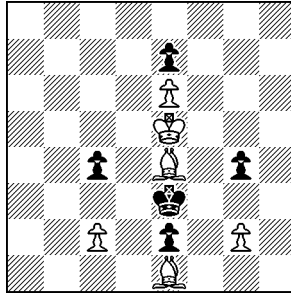
3. kum. *Trybuna ludu* 1969

9#

7+5

H14

Wolfgang Pauly

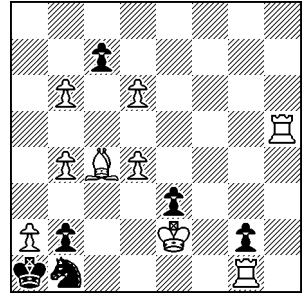
V. *Deutsche**Schachzeitung* VI 1916

7#

6+5

H15

Wolfgang Pauly

Tidskrift för Schack 1905

4#

9+6

yhdistettävissä samaan tehtävään luontevasti, vieläpä miniatyyrimuodossa, kuten vanhojen mestareiden **H12** osoittaa: **1.Kg2!** (sp) 1.- Kh5 2.Th3+ Kg4 3.Th1 e5 4.Kh2 Kh5 5.Kg3# 1.- e5 2.Ta1 Kh5 3.Th1+ Kg4 4.Kh2 Kh5 5.Kg3#. Ensimmäinen muunnelma esittää intialaista, toinen kiertointialaista. Olen alleviivannut temaattisesti välttämättömät siirrot vielä havainnollistaakseni teemojen ratkaisevaa eroa. Huomattakoon, että jälkimmäisessä variantissa kriittisen ruudun h2 ohitus tapahtuu kauimmissa mahdollisissa pisteissä (a2).

André Chéron kuvaa edellisen tehtävän syntyhistorian kirjassaan *Le jouer d'échecs au pays des merveilles. Les records du monde dans le problème d'échecs* (1982). Hän oli elo-syyskuussa 1930 julkaissut eri lähteissä samalla matrisilla kaksi tehtävää, joista toinen esitti intialaista, toinen kiertointialaista. Wolfgang Pauly julkaisi marraskuussa 1930 tehtävän H12, jossa nämä ideat oli yhdistetty, mutta sijoittanut valitettavasti vT:n a8:aan (1.Kg2! Kh5 2.Th8+ Kg4 3.Th1 jne.). Chéron havaitsi, että Pauly'n tehtävässä oli sivuratkaisu 1.Tf8 ja duaaleja ratkaisussa. Niinpä hän ei tietenkään hyväksynyt Pauly'n versiota, mutta – ja tässä tulee jutun kyseenalainen kohta – julkaisi

korjaamansa muodon ihan omissa nimissä 16. marraskuuta 1935 *Journal de Genève*-lehdessä! Wolfgang Pauly oli kuollut 1934...

Jätän lukijan arvioitavaksi, mitä ranskalaisniekan egosta olisi ajateltava, mutta jälkipolville tapahtumien kulku jättää joka tapauksessa hankalan lähdetieto-ongelman. Kuvion yllä antamani ratkaisu on yksi mahdollinen. Paulylle kuuluu kuitenkin kunnia näiden intialaisten yhdistämisestä, sillä hän oli 1916 julkaissut 10-nappulaisen esityksen aiheesta (FIDE-albumi 1914-44/II, n:o 1060). Sääli, että miniatyyrimuoto, jossa vielä vT käy kaikissa nurkaruuduissa, ei ollut korrekti.

Niin tai näin, toinen mahdollisuus yhdistää nämä intialaiset on esittää ne molemmat yhdessä muunnelmassa. Se on laadintateknisesti hiukan vaikeampaa, mutta **H13** on tekijän mukaan ”helppo ratkaista ja ymmärtää”: **1.La2!** b3 2.cxb3 Kd5 3.b4+ Ke5 4.Lb1 Kd5 5.Ld3 Ke5 6.Lh7 Kd5 7.Lg8+ Ke5 8.Kf7 Kd5 9.Kf6#. Tehtävä esittää paitsi molemmat intialaiset ja vL:n täyskierron ja paluun lisäksi täydellisen kiertointialaisen, eli katkottava nappula on alun perin teemalinjalla, mutta siirtyy siltä väliaikaisesti pois.

Sivumennen sanoen b3:ssa tapahtuu

ns. lyönti-intialainen, eli kriittiselle ruudulle siirtyy ensin musta nappula (pattihoukutuksin 2.Lxb3??), jonka valkea lyö välttämällä samalla patin.

Yhden vanhimmista täydellisistä kierto-intialaisista esittää **H14**, jossa vL:n on taas uhkaavan patin vuoksi lähdevä teemalinjalta. Symmetrisen aseman asymmetrisen alkusiirto on **1.c3!**, sillä pakenevan mK:n saaminen kiinni ei onnistuisi toisella puolen lauttaa: 1.g3? c3 2.Lg6 Kf3 3.?? Ratkaisu jatkuu 1.- g3 2.Lc6! Kd3 3.La4 Ke3 4.Le8 Kd3 5.Lg6+ Ke3 6.Kf5 Kd3 7.Kf4#. Tehtävän H13 loppuosa on identtinen tämän tehtävän kanssa. Alkuperäiseen muotoon olen lisännyt vse6:n ja mse7:n säilyttäen symmetrisen alkuaseman, sillä ilman niitä duaali 4.Ld7 Kd3 5.Lf5+ Ke3 6.Ke[f]6 Kf4 7.Ld2# toimii myös.

Saksalaissyntyinen mutta jo varhain romanialaistunut Wolfgang Pauly (1876–1934) oli kiistatta yksi tehtäväshakin ”suurista”, jonka noin 4000 tehtävän tuotannosta voi löytää esimerkkejä lähes teemasta kuin teemasta. Muun muassa asymmetria oli hänen lempiaiheitaan. Paulyn tehtävässä **H15** yhdistyvät molemmat intialaiset ensinnäkin niin, että houkutuksen intialainen muuttuu ratkaisun kierto-intialaiseksi ja lisäksi ratkaisussa esiintyy intialainen – ja tähän kokonaisuuteen on ympätty vielä pickaninny eli musta sotilaspoika, loogisin houkutuksin, totta kai! 1.Ta5? cxd6 2.Ta7,8 d5 3.La6 (intialainen), mutta 1.- cxb6! 1.Tf5? cxb6 2.Lg8 b5 3.Tf7, mutta 1.- c5! Niinpä **1.Th7!** päämuunnelmina 1.- cxd6 2.Ta7 d5 3.La6 Kxa2 4.Lc4# (kierto-intialainen) 1.- cxb6 2.Lg8 b5 3.Tf7 Kxa2 4.Th7# (intialainen). Sivumuunnelmat 1.- c6 2.Ta7 c5 3.Ld3 ~

4.Txb1# ja 1.- c5 2.d5 cxb4 3.Ta7 b3 4.axb3# istuvat aika saumattomasti teemapeliin.

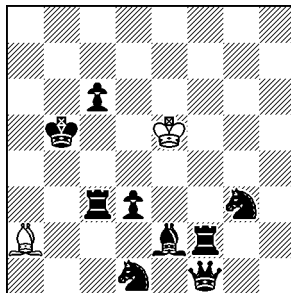
Kierto-intialaista muissa tehtävätyypeissä

Kierto-intialainen sopii hyvin esitettäväksi apumatissa, joskin oma vaikeutensa on suuri sivuratkaisuvaara, onhan itse perusteema jo neljä siirtoa pitkä. En tiedä, koska teema on apumateissa ensi kerran esitetty, mutta kaksi pitkää esimerkkitehtävääni ovat ajalta, jolloin elektroninen laskuri ohjelmineen on ollut laatijoiden tukena. Esimerkissä **H16** kierto-intialainen on täydellinen, eli vL olisi jo valmiina teemalinjalla, mutta se ei ehdi siirtyä f7:ään (tai g8:aan) mustan shakkien vuoksi: 1.Tf5+ Ke6 (1.- Lf7??; 1.- Kd6? 2.Df4+ Kd7 3.Db4 Lf7 4.??) 2.Df4 Ld5 3.Db4 Lf3 4.Kc4 Lh5 5.Tb5 Lf7 6.c5 Ke5#.

Apumatti tarjoaa mahdollisuuden esittää sekä musta että valkea kierto-intialainen samassa tehtävässä. Tehtävä **H17** on yllättävän vaivattoman tuntuinen esitys: 1.- Lf7 2.Lb1 Le8 3.La2 Kf5 4.Kb3 Ke6 5.a3 Kd7 6.Ka4 Kc6 7.Lb3 Kb6#. Ankarasti ottaen mustan kierto-intialainen on valeseläinen, koska patteria Kb3/La2 – vaikka se avautuukin – ei hyödynnetä edes epä-

H16

Fadil Abdurahmanovic & Bernd Ellinghoven
2. p. *feenschach* 1997

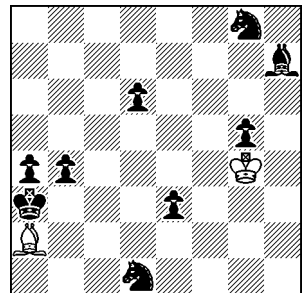

a#6

2+9

H17

Fadil Abdurahmanovic & Bernd Ellinghoven
1. p. *Die Schwalbe* 1999

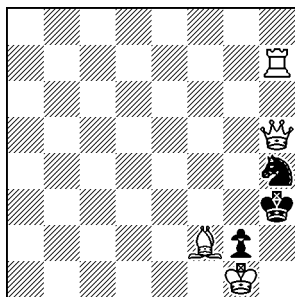

a#7

0.1.1...

2+9

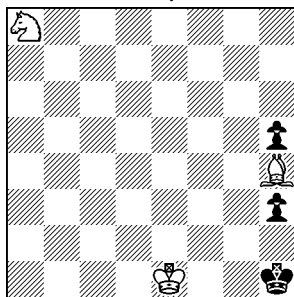
H18
Wolfgang Weber
1871. *Chemnitzer*
Wochenschach 1940

i#7

4+3

H19
V. & M. Platov
V. *Šahmaty* 1924

+

3+3

suorasti (esim. se estäisi mattisiirron 7.-Kd5?), eli sen avautuminen on puhtaasti muodollinen, mutta tämä teemanimikeongelma on usein edessä, kun mattitehtäväteemoja siirretään muille tehtäväalueille, ehkä varsinkin juuri apumatteihin. Aiheesta lisää seuraavan tehtävän yhteydessä.

Itsemateista tydyn esittämään vain yhden monen jo tunteman esimerkin. (Itä)saksalaisen itsemattiekspertin miniaityyri **H18** on ankaran looginen: koetelma 1.Df3+? olisi toki matti, mutta valkean tekemä. Niinpä h-linjan kiinnitys on saatava purettua, ja se tapahtuu näin: **1.La7!** Kg3 2.Lb8+ Kh3 3.Tc7 Kg3 4.Tc4+! Kh3 5.La7 Kg3 6.Lf2+ Kh3 7.Df3+ Rxf3#. Hyvä houkutus 4.Tf7+? suojaa kyllä pakoruudun f4 mutta samalla matintekoruudun f3.

Tehtävä löytyy myös Friedrich Chlubnan itsemattiopuksesta *Das Matt des weißen Königs* (Wien 1995), mutta sen yhteydessä kirjoittaja ei puhu mitään Herlinistä tai (peri-)intialaisesta, mikä on hiukan yllättävää. Olisiko tässä kysymys taas haluttomuudesta siirtää mattitehtäville määriteltyä teemanimikettä toisen lajin tehtävään? Weberin tehtävässä kiertomanöveri on hyödyllinen, suora sommitelma,

niin kuin pitääkin – jos otetaan huomioon, mikä on valkean tavoite eli tavoittelema hyöty. Jos taas vaaditaan, että kiertointialainen kuuluu olennaisesti mattisommitelmaan, niin mustan kiertointialaisen esittäminen itsemattissa ei taida kovin helposti onnistua – eikä ainakaan niin, että musta tekisi sen vapaaehtoisesti!

Näissä artikkeleissani en käsittele lopputehtäväteemoja, mutta kernaasti kyllä lopputehtäviä, jos ne liittyvät aiheeseen. Sitä mie-

lummin teen sen nyt, koska kyseessä voi olla hyvin erikoislaatuinen tapaus.

Mattitehtäväteemojen esiintyminen lopputehtävissä ei ole ihan poikkeuksellista, mutta **H19** voi olla, jos ei ainoa, niin yksi todella harvoista kiertointialaisista lopputehtävissä: 1.Kf2! h2 2.Lg3! h4 3.Lb8! h3 4.Kg3! Kg1 5.La7+! Kh1 6.Rb6 Kg1 7.Rd5[c4]+ Kh1 8.Re3 Kg1 9.Rg4+ Kh1 10.Lb8 Kg1 11.Rxh2 1-0. Valkean viisi ensimmäistä siirtoa ovat Nalimovin tietokannan mukaan ainoita mahdollisia. Siitä eteenpäin valkean vaihtoehdot vain viivyttävät ratkaisua, ja ainoa ”oikea” duaali 7. siirrossa on sekin täysin harmiton, koska valkean on pelattava joka tapauksessa ratsu e3:een.

Yritys 1.Kf1? h2 2.Lf2 h4 3.La7 h3 on liian hidas. Kun vK pelaa f2:een, vL:lle jää jäljelle vain mahdollisuus kiertää b8:n kautta a7:een ja ohittaa näin kriittinen piste b6 viereistä linjaa pitkin. Platovin veljeksille tämän idean korrekti toteutus saattoi onnistua vasta kolmannella yrittämällä, sillä tehtävästä on olemassa kaksi muuta versiota samassa lähteessä samalta vuodelta.

Muita kiertoja

Théodor Herlinin keksintö ei ole osoittautunut aivan yhtä hedelmälliseksi kuin Lovedayn protointialainen, mikä voi osaltaan johtua siitä, että manööveri on pitkä ja takanappulan kiertoa ei voi kovin monella tavalla perustella. Monet edellä annetuista esimerkeistä muistuttavatkin aika lailla toisiaan.

Herlinin löytö on ilmeisesti kuitenkin antanut virikkeitä muille ideoille, joissa esiintyy kiertoelementti. En nyt tässä yhteydessä puhu esimerkiksi kierto-Grimshaw'sta tai muista kiertokyydityksistä mitään, koska ne ovat haitallisia, valkean pakottamia sommitelmia, kierto-intialainen taas valkean suora (hyökkäys)sommitelma.

Otan valkean kiertoideoista pari esimerkkiä, joista **H20** on samalla eräänlainen kriittisen pelin lyhyt oppitunti. Alkusiirto **1.Te8!** asettaa mustan siirtopakkoon. Seuraavassa muunnemat, suluissa teemanimitykset: 1.- c1R 2.De7 (Turton-kahdennus), 1.- Tc1,c1D,T 2.Tce5 (Brunner-Turton-kahdennus), 1.- c1L 2.Le4 (intialainen), 1.- Kc1 2.Td8 (kiertokahdennus). Intialainen on tuttu juttu, useimmille varmaan Turton-kahdennuskin. Siinä valkean nappula siirtyy ensin mK:sta pois päin niin, että toinen valkea nappula voi siirtyä sen eteen samalle linjalle ja tehdä sen tukemana matin. Brunner-Turton eroaa edellisestä vain niin, että teemanappulat ovat samaa lajia (yleensä tietysti kaksi vT:a).

Kiertokahdennuksessa sen sijaan nappula siirtyy myöhemmin toisen nappulan taakse tukien sitä matinteossa. Maslarin tehtävässä on siis peräti neljä kriittistä ruutua: ensinnäkin e4, e5 ja e7, joiden yli vT siirtyy, ja d7, jonka ohi vT siirtyy. En löydä tehtävästä juuri muuta moitittavaa kuin sen, että siirto 1.Te7? kumoutuu kahdella tavalla: 1.- c1R! ja 1.- Kc1! Voisipa 1.- c1R:een vastaus olla 2.De6...

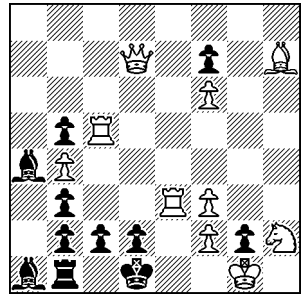
Tehtävän H5 laatijan, sveitsiläisen Erich Brunnerin (1885–1938) nimi vilahti taas sopivasti edellisen tehtävän yhteydessä. Merkittävä, omaperäinen laatija ja tehtäväteoreetikko tutustui jo varhain sellaisiin loogisen koulukunnan mestareihin kuin Johannes Kohtz ja Walter Frh. von Holzhausen. Monipuolisena laatijana hän tietenkin kiinnostui myös kriittisistä sommitelmista ja Herlinin ideasta.

Hänen ehkä erikoisimpia ja samalla vähiten tunnettuja kontribuutioitaan tehtäväteoriaan oli idea, jota tässä nimittäin kiertouraukseksi (alunperin saks. Herlin-Bahnung).

H20

Zdravko Maslar

1. p. e.a. *Problem* 1962–3

3#

10+11

H21

Erich Brunner

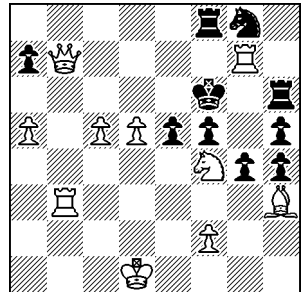
V. *Deutsches*

Wochensach 1916

Korjaus: J. Fridlitzius,

Schweizerische Schachztg

1950

4#

10+10

Siitä varhaisin esimerkki on **H21**, mutta idean vaikeudesta kertonee, että Brunner ei tehtävää elinaikanaan saanut korrektiin asuun.

Tehtävässä valkean on ensinnäkin varauduttava siirtoihin 1.- e4 ja 1.- exf4 ja samalla sijoitettava vT niin, että sillä voi viimeistään 4. siirrossa tehdä matin Tb6#, jos musta pelaa 1.- a6. Hou-

kutteleva olisi suora uraus 1.Tb1 (1.- e[xf]4 2.Db2#), mutta vT:n on varauduttava myös jatkoihin 1.- gxh3 (2.Txh3) ja 1.- g3 (2.fxg3 hxg3/a6 3.Txg3/gxh4), jotka kumoavatkin 1.Tb1?:n. 3. riviä pitkin tapahtuvat siirrot 1.Td3[e3,f3]? kumoutuvat seuraavasti: 1.- a6! 2.Tb3 e~! ja 1.Tg3? hxg3! (1.- a6? 2.Tg2,1!) ja vihdoin 1.Tc3? e~!

Jäljelle jää **1.Ta3!** jolloin 1.- a6 saa vastauksen 2.Ta1 ~ 3.Tb1 ~ 4.Tb6#, 3.- e[xf]4 4.Db2#. Musta ei voi juuri panna hanttiin, sillä sen kalusto on sidottu välittömien mattien estämiseen. Tässä tehtävässä kriittinen ruutu on siis b2, jota vT ei vapauta daamin käyttöön suoralla urauksella 1.Tb1? vaan kiertämällä ja ohittamalla b2:n manööverilla b3-a3-a1-b1 päätyen kuitenkin 3. siirrossa samaan pääteruutuun.

Tällä hiukan vaikeatajuisella tehtävällä on ennen muuta historiallista arvoa, sillä taiteellisessa mielessä sen pilaavat useat kaksoiskumoukset, sivumuunnelmien duaalit ja varsinkin vLh3, jonka ainoa tehtävä on blokata msh4! Sen sijaan ratkaisun looginen rakenne on muuten moitteeton.

Lopuksi kiitän Henry Tanneria, joka tarkisti tekstini ulkoasun ja esitti huomautuksia myös faktapuoleen. Tehtävä H8 osoittautui hänen tarkastuksessaan virheelliseksi, mikä tekee pohdintani sen historiallisesta arvosta osin turhaksi. Selvää on, että olen artikkelin mahdollisista virheellisyyksistä vastuussa.

Kari Valtonen

In memoriam

Mongolialainen **Sonomun Chimedtseren** on kuollut vuonna 2009. Tämä matematiikan professorina siviilityönsä tehnyt laatija syntyi vuonna 1932. Hän tuli tunnetuksi sekä laatijana, kirjoittajana että kongressien osallistujana. FIDE-albumipisteitä hänellä oli 5,33.

Saksalainen **Theodor Steudel** on kuollut 81 vuoden iässä 10.10.2009. Hän oli tunnettu ja tuottelias laatija.

Saksassa syntynyt, mutta ennen toista maailmansotaa Argentiinaan siirtynyt lopputehtävien laatija **Francisco Benkö** on kuollut 99-vuotiaana 10.1.2010.

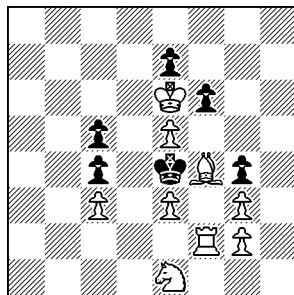
Unkarilainen **Attila Benedek** on kuollut 2.2.2010. Yli 800 tehtävän laatija laatija oli syntynyt 4.3.1921. Hän aloitti laadinnan vasta noin 40 vuoden kypsässä iässä, mutta saavutti pian hyvän kansainvälisen tason. Hän oli laadinnan FIDE-mestari 19,5 albumipisteellä sekä kansainvälinen tehtävätuomari.

Matti Myllyniemen syntymästä 80 vuotta

Matti Myllyniemen syntymästä tulee 15.6.2010 kuluneeksi 80 vuotta. Hän kuoli 16.5.1987. Äärimmäisen lähelle suurmestarin arvoa päässeen laatijan muistoksi näytettävä, jonka Myllyniemi itse arvosti hyvin korkealle:

Matti Myllyniemi

1. p. *Suomen Shakki* 1952

3#

9+6

1.-f5/fxe5 2.Tf3/Te2; 1. Tf3/Te2? f5/fxe5!
1.Lh6! f5 2.Te2 f4 3.exf4#; 1.-fxe5 2.Tf3
gxf3 3.gxf3#

Merkkipäiviä vuonna 2010

90 vuotta:

Veikko Nevanlinna, 12.1.

Brita Hannelius, 13.9.

75 vuotta:

Seppo Blom, 17.1.

70 vuotta:

Leo Lahdenmäki, 4.4.

Ilkka Sarén, 16.5.

Taisto Virtanen, 18.7.

65 vuotta:

Hannu Lehto, 6.5.

Esko Nuutilainen, 14.5.

Harri Hurme, 2.6.

Veikko Valo, 25.8.

Simo Ylikarjula, 28.8.

Raimo Sailas, 13.9.

Carl-Erik Spåre, 5.10.

60 vuotta:

Aulis Laiho, 6.4.

Yrjö Rantanen, 23.4.

Kimmo Konsala, 28.7.

Pekka Unho, 7.12.

50 vuotta:

Jorma Paavilainen, 5.4.

Timo Kallio, 27.8.

Jukka Tuovinen, 14.11.

ST onnittelee!

Reino Heiskanen MT, lopullinen tuomio

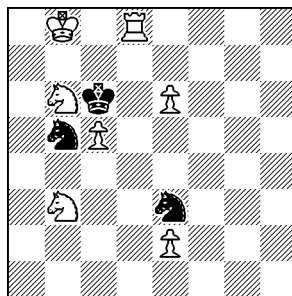
Terho Marlon tehtävä on osoitettu virheelliseksi ja tuomari Kari Valtosen mukaan se poistetaan tuomiosta, muut sijoitukset pysyvät ennallaan.

Eero Böökin syntymästä 100 vuotta

Pelishakin suurmestari Eero E. Böök, 9.2.1910 - 7.1.1990, laati nuoruudessaan myös shakkitehtäviä. Myöhemmin ne saivat antaa tilaa pelishakille, mutta kykyä olisi ollut tällekin shakin alueelle. Tästä kertovat tehtävänäytteet:

Eero E. Böök

22, Suomen Shakki 1925, versio

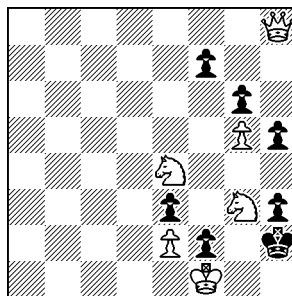
3#

7+3

1.Td5! (2.Ra5#) Rxd5 2.Rc8 Rb-/Rd-
3.R(x)a7/R(x)e7#; 1.-Rc4 2.e4 Rb-/Rc-
3.R(x)d4/R(x)a5#

Eero E. Böök

32, Suomen Shakki 1-2 1926

3#

6+7

1.Rf6! (2.Db8 h4 3.Rg4#) h4 2.Da8 Kxg3/
hxg3 3.Db8/Rg4#; 1.-Kxg3 2.Db8+ Kh4
3.Df4#

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laajuuksia pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Mikael Grönroosille, apumatit Terho Marlolle, itsematit Johan Beijelle, satushakki- ja retrotehtävät Hannu Sokalle, lopputehtävät Pauli Perkonojalle. Ratkaisut ja kommentit Terho Marlolle, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@hotmail.com).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusia, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdella ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of ST.

Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Mikael Grönroos; helpmates to Terho Marlo; selfmates to Johan Beijer, fairies and retros to Hannu Sokka, studies to Pauli Perkonoja. All solutions and comments should be sent to Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com).

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not to give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).*

Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)

Tuomarit – Judges: 2# 2009–2010: NN, 3# 2008–2009, 2010–2011: NN, n# 2008–2009, 2010–2011: NN

Mänttä kertoo, että tehtävä on lahja Caissalta. Kauneusarvoja on silti. Alkusiirto on pitänyt 'rakentaa'. Etsikää muunnelmat, niin kauneusarvot alkavat löytyä. Pitkäsellä on myös teemasisältöä. Hyvää vuoden jatkoa!

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN ST 4-5/2009 RATKAISUT

3349. Pitkänen 1.c7! (2.bxc8R#) 1.- Lc6/Rc6/Rd6 2.cxb8D+/b8D+/c8R+.

3350. Poisson a) 1.Td2! Re5 2.Te2 Rd7 3.Kc6 Rf6 4.Te6 Rd5 5.Te5 Rb4+ 6.Kb6 Ra6 7.Kxa6 Kb8 8.Tc5 Ka8 9.Tc8#
6.- Rc6 7.Kxc6 Kb8 8.Ta5 Kc8 9.Ta8#
7.- Ka7 8.Te8 Ka6 9.Ta8#
2.- Rc4 3.Kxc4 Kb7, Kb8 4.Kb5 Kc7 5.Td2 Kb7 6.Tc2 Ka7 7.Kc6 Ka8 8.Kc7 Ka7 9.Ta2#

b) 1.Kc6!

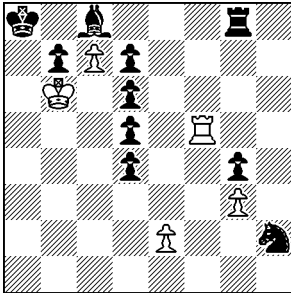
1.- Rf8 2.Tf2 Re6 3.Tf6 Rd8+ 4.Kc7 Ka7 5.Kxd8 Kb7 6.Kd7 Kb8 7.Kc6 Ka8 8.Kb6 Kb8 9.Tf8#
1.- Rf6 2.Tf2 Re4 3.Tf4 Rc3 4.Tc4 Rd5 5.Td4 Re7+ 6.Kc7 Rc6 7.Kxc6 Kb8 8.Ta4 Kc8 9.Ta8#
7.- Ka7 8.Td8 Ka6 9.Ta8#
6.- Rc8 7.Kxc8 Ka7 8.Td6 Ka8 9.Ta6#

c) 1.Td5! Rf4 2.Tf5 Rg6 3.Kb6 Kb8 4.Tf6 Kc8 5.Txg6 Kd7 6.Tc6 Ke7 7.Kc7 Ke8 8.Kd6 Kf7 9.Kd7 Kf8 10.Ke6 Kg7 11.Ke7 Kg8 12.Kf6 Kh8 13.Kg6 Kg8 14.Tc8#

d) 1.Tg5! Re3 2.Kb6 Rc4+ 3.Kc7 Ka7 4.Tc5 Ka6 5.Txc4 Kb5 6.Tc6 Kb4 7.Kb6 Ka4 8.Kc5 Kb3 9.Kb5 Ka3 10.Kc4 Kb2 11.Kb4 Ka2 12.Kc3 Ka1 13.Kc2 Ka2 14.Ta6#
Difficult to solve, with complicated strategy (RL)

3419.

Jorma Pitkänen – Lahti

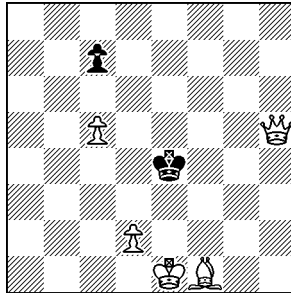

3#

5+10

3420.

Teppo Mänttä – Pori

4#

5+2

3351. Perkonoja 1.Lc2! d1~ 2.Lxd1 Kb1 3.Rd2+ Ka1 4.Re4 Kb1 5.Rc3+ Ka1 6.Rxa4 Kb1 7.Rc3+ Ka1 8.Re4 Kb1 9.Rd2+ Ka1 10.Rf1 Kb1 11.Lb3 Ka1 12.Lf7 Kb1 13.Lxg6+ Ka1 14.Lf7 Kb1 15.Lb3 Ka1 16.Le6 Kb1 17.Lf5+ Ka1 18.Lxg4 Kb1 19.Lf5+ Ka1 20.Rd2 g4 21.Rb3#

APUMATIT – HELPMATES

Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com).

Tuomarit – Judges: a#2/h#2 2009-2010: **Kenneth Solja**, a#3/h#3 2008-2009, 2010-2011: NN, a#n/h#n 2008-2009, 2010-2011: NN

Uusi vuosi alkaa palstalla samaan tapaan kuin edellinen loppui. Laatijat ovat olleet taas ahkeria, ja niinpä tarjolla on nytkin paljon ja monenlaista. Joulun alla pajassa oli liiankin kiire; pahoittelut palstan ST 6/2009 (errata 3384) tonttuilusta!

Epäkorrekteja puolestaan ovat 3382, 3392 ja 3395, ja ne jäävät pois vuosikilpailusta. 3382 olisi helppo korjata (toisin kuin muut), mutta tämä tehtävä on jo julkaistu aiemmin muualla (tehtävä 476 *Pat a Mat* 9/1999).

Pieniä lipsumisia, joista ankan talven karaisema talonmies vain sisuuntuu. Viireistä opitaan ja rutiini kasvaa!

The new year begins as the last one ended. The composers have been hard-working, so again we have lots to see. Sorry for rushing too much before Christmas (errata 3384)! Problems 3382, 3392 and 3395 are unsound, and they will be excluded from the annual award. 3382, unlike the other two, would be easy to correct, but it has been already published elsewhere (Problem 476, Pat a Mat 9/1999).

Well, we learn through making mistakes!

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 4-5/2009

3266K. Dikusarov & Grönroos 1.Td6 Rxc3 2.Tf6 Rb1#; 1.Tg3 Txd4 2.Tg7 Td1#.

3352. Pitkänen 1.Ld3 Ld2 2.Kxf1 Dxf1#; 1.Lxf3 Dd1 2.Lg4 Dxc4#; 1.Lxf5 Db1 2.Lg6 Dxc6#; 1.Lxd5 Da2 2.Le4 Dxc8#; 1.Lxf4 Dc1 2.Lg5 Dxc5#; 1.Lxd4 Dxa7 2.Lxf2 Dxf2#;

1.Ld2 Re3 2.Lxe1 Dxe1#; 1.Lxf2 Re3 2.Lxe1 Dxe1#. Näyttää mahdottomalta toteuttaa korrektina (UH); A lot of solutions (RL); Läheltä piti-asemia syntyy, kun kääntää lautaa 90 astetta myötäpäivään, ottaa mK:n keskelle sotilaiden taakse ja +vsa2 ja +vsh2. Silti ei aivan onnistu 8 mL:n tähti-alkusiirtoa 8:lla eri jatkolla (TM)

3353. Vokal a) 1.Rxe2+ Kxe2 2.Kf7 Txx1 3.Kf6 Tf1#; b) 1.Kxf8 0-0-0 2.Kg8 Td1 3.Kh8 Tf8#.

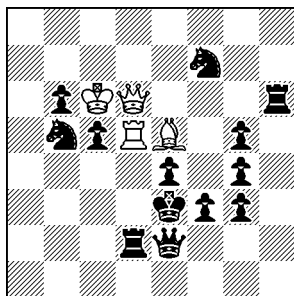
3354. Pitkänen 1.- Kd8 2.Rb7+ cxb7 3.Kg4 b8D 4.Kh3 Dg3#; 1.- h3 2.Tb7+ cxb7 3.Kg3 bxc8D 4.Kh4 Dg4#; 1.- h4 2.Ld7 cxd7 3.Kg4 d8D 4.Kh5 Dg5#. Sekä daamikorotukset että mattisiirrot vierekkäisille ruuduille (UH); Yksi ratkaisu jäi parilta ratkojalta huomaamatta (TM)

3355. Marlo 1.h4 Ke5 2.Kh5 Kf4 3.h3 g4+ 4.Kh4 g3#. Very enjoyable problem (RL); Yksi ratkaisija haksautti o.l.-houkutukseen (TM)

3356. Tanner 1.Kg3 Kf7 2.Le6+ Kxe6 3.Lc8+ Kd5 4.La-b7+Kxc4 5.Kf4 Kb5 6.Ke5 c4 7.Kd6 c5+8.Kc7 c6 9.Kb8 Kb6 10.La8 c7#. Omaperäinen ja täysin korrekti, koska korotuslähetit ovat temaattisia (UH)

3421.

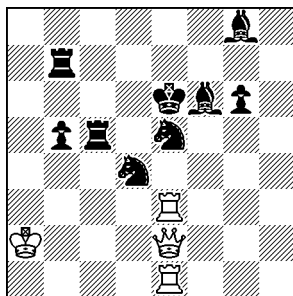
Christer Jonsson
SWE

a#2 2.1.1.1 4+13

3422.

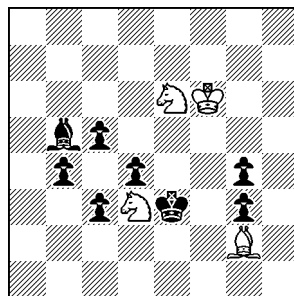
Andrei Dikusarov & Nikolai Kolesnik
RUS – UKR

a#2 2.1.1.1 4+9

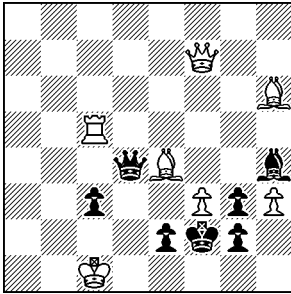
3423.

Jean Carf
FRA

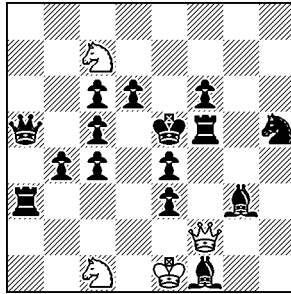
a#2 2.1.1.1 4+8

3424.
Pascale Piet
FRA

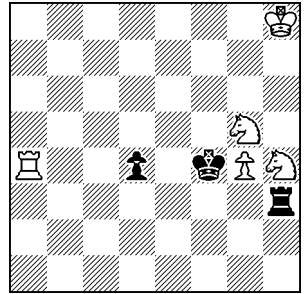
a#2 2.1.1.1 7+7

3425.
Zivko Janevski
MAK

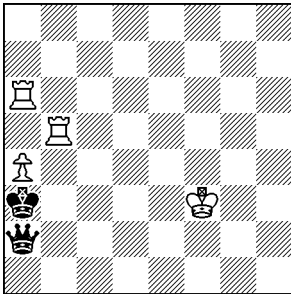
a#2 2.1.1.1 4+15

3426.
Jean Carf
FRA

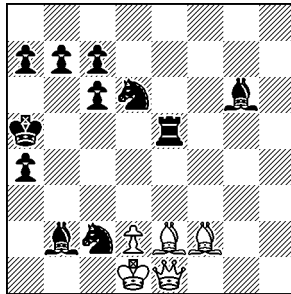
a#2 3.1.1.1 5+3

3427. Andrei Dikusarov &
Terho Marlo
RUS – FIN

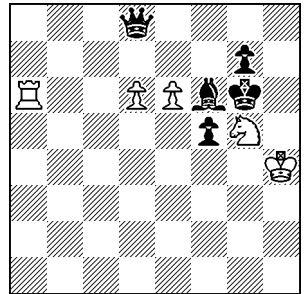
a#2 4.1.1.1 4+2

3428.
Zivko Janevski
MAK

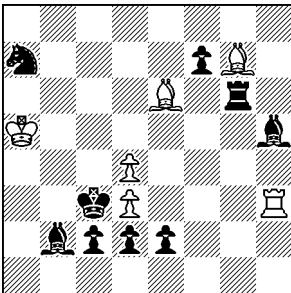
a#2 4.1.1.1 5+11

3429.
Andrei Dikusarov
RUS

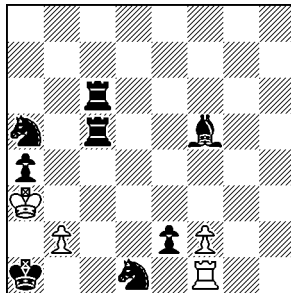
a#2 5.1.1.1 5+5

3430.
Michal Dragoun
CZE

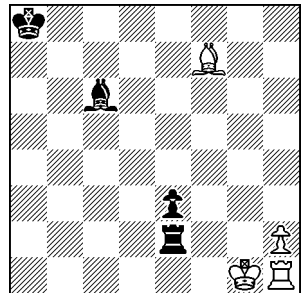
a#2 6.1.1.1 6+9

3431.
Carl-Erik Spåre
Ylämylly

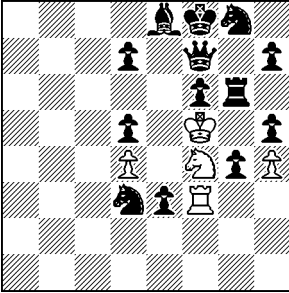
a#2,5 4+8
b) Lf5→e4 c) Ra5→b3

3432.
Jorma Pitkänen
Lahti

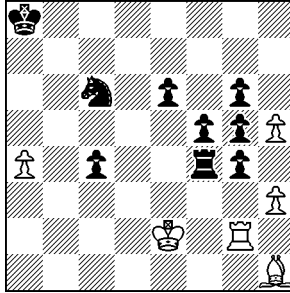
a#3 2.1.1... 4+4

3433. **Jorma Pitkänen & Henry Tanner**
Lahti - Helsinki
Omistus: Unto Heinonen

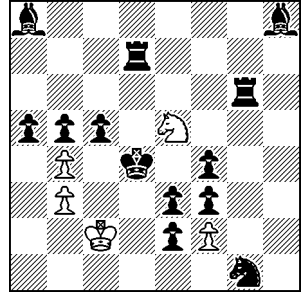
a#3 2.1.1... 5+13

3434. **Pascale Piet**
FRA

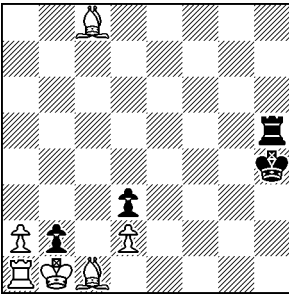
a#3 2.1.1... 6+9

3435. **Unto Heinonen**
Helsinki

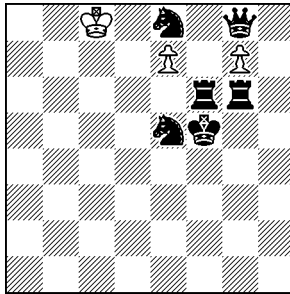
a#3 2.1.1... 5+13

3436. **Christer Jonsson**
SWE

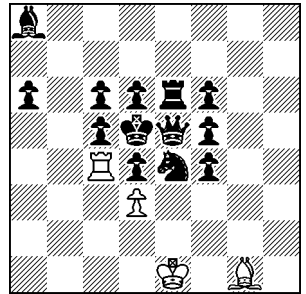
a#3 2.1.1... 6+4

3437. **Kenneth Solja**
Kirkkonummi

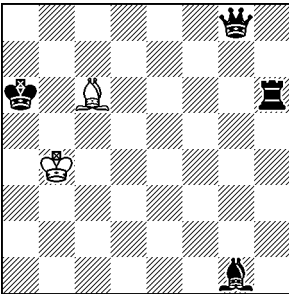
a#3 2.1.1... 3+6

3438. **Jevgeni Fomitshev**
RUS

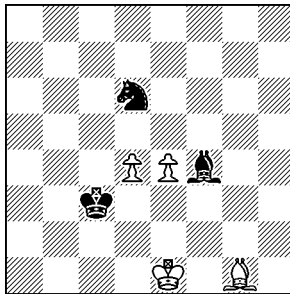
a#3 b) De5→a7 4+13

3439. **Andrei Dikusarov & Ivan Antipin**
RUS

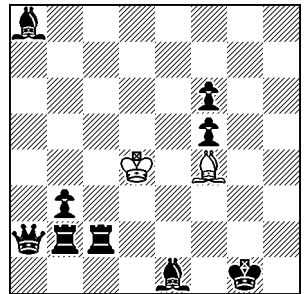
a#4 2.1.1... 2+4

3440. **Viktor Syzonenko**
UKR

a#4 4+3
b) Lg1→f1 c) vsf4 (5+2)

3441. **Jorma Pitkänen**
Lahti

a#5 2+9

Pauli Perkonoja Parolanpolku 12 B 20, 20360 Turku email: kurka@saunalahti.fi
Tuomari – Judge: 2009–2010: **Peter Gyarmati**

LOPPUTEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT 4-5/2009

3360. Ilincic 1.Rf5 exf5 i) 2.f4 ii) a3 3.Kh4 a2 4.Kh5 a1D 5.h4 ja patti iii)

i) jos 1.-a3 niin 2.Rxg7 a2 3.Re8! a1D 4.g7 ja sotilas korottuu esteettömästi, jolloin musta itse voi olla tyytyväinen tasapeliin.

ii) Välttämätön siirto - muutoin musta pelaa 2.-f4 rikkoen valkean pattipesän.

iii) Mikäli haluaa välttää patin, ainoa vaihtoehto on 5.-De5 6.fxe5 fxe5 7.Kg5 e4 8.Kf4 Kd2 9.h5 e3 10.h6 gxh6 11.g7 e2 12.g8D e1D 13.Da2+ Kd3 14.Dd5+ Kc2 15.Da2+ ikuisin shakein. D-vaihto johtaa

mustan sotilaiden menettämiseen. Patti-idea on usein käytetty.

3361. Josten 1.Rd4 gxh2 i) 2.Tc2+ Kf1 3.Txh2 Rf2+ 4.Txf2+ exf2 5.Rf3 Kg2 ii) 6.Rh4+ Kf1 7.Rf3 Lg5 8.Rh2+ Ke1 9.Kd4 Lf4 10.h6 Lxh6 11.e5 Lf4 12.e6 Lxh2 13.e7 f1D 14.e8D tasapeli

i) 1.-e2 2.Tc2 Ld2 3.Txd2 Rf4+ 4.Kc2 gxh2 5.Rxe2 Rxe2 6.Td1 Rg1 7.Td2+ Re2 8.Td1 ja tasapeli.

ii) 5.-Lg5 6.Rh2+ Kg2 7.Ke2 tasapelin. Jotenkin tästä jää hailea vaikutelma.

Harold van der Heijden 50 JT

Hollantilaisen lopputehtävien kerääjän, laatijan ja tuntijan juhlakilpailu on tietysti lopputehtäville ja juhlijän tuomitsema. Enintään neljä tehtävää yhdeltä laatijalta.

Vain omaperäisiä tehtäviä, ei siis koreauksia eikä versioita aikaisemmin julkaistuja tehtävistä. Tietokantoihin perustuvat tehtävät ovat sallittuja, mutta eivät ilman taiteellista sisältöä.

Palkintosumma on yhteensä 600 EUR, lisäksi kirjapalkintoja sekä lopputehtävätietokantoja. Kilpailun tuomio julkaistaan EG-lehdessä. Tehtävät viimeistään 18.12.2010 osoitteella: René Olthof, Achter 't Schaapshoofd 7, 5211 MC 's-Hertogenbosch, the Netherlands tai sähköpostilla raja@newinchess.com.

Udo Degener 50 JT

Saksalaisen Udo Degenerin juhlakilpailu on tyypillisiä kaksisiirtoisteemoja esittäville tehtäville, jotka ovat kuitenkin pidempiä kuin kahden siirron tehtäviä. Kaksi ryhmää:

A: oikeaoppiset tehtävät, tuomari Udo Degener

B: satutehtävät, tuomarit Udo Degener ja Torsten Linss

Tehtävät viimeistään 23.11.2010 osoitteella: Frank Richter, Ahrenshäger Straße 20, D-18320 Trinwillershagen, Germany; email: frank.richter.nbk@t-online.de

Errata ST 6/2009

sivu/page 163, kuvio/diagram 3384:
mKe4→d4 / bKe4→d4

SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku (hannu.sokka@pp.inet.fi)

Tuomari – Judge: 2006–2007: **Eric Huber & Vlaicu Crisan**, 2008–2009: **Eric Huber & Vlaicu Crisan**, 2010-2011: **NN**

Selityksiä/Definitions

(H) Heinäsirkka/*Grasshopper*, (A) Aituri/*Nightrider*, (TH) Tornihyppääjä/*Rookhopper*, (RH) Ratsuhyppääjä/*Knighthopper*, (FH) Fershyppääjä/*Fershopper*, (DKH) Dabbabakiitäjähyppääjä/*Dabbaba-*

riderhopper, (LO) Kulkusirkka/*Locust*, (EQ) Tasahyppääjä/*Equihopper*, (NE) Katkoton tasahyppääjä/*Non-stop Equihopper*, (KA) Kameli/*Camel*, (KM) Kameleontti/*Chameleon*, (DP) Valesotilas/*Dummy Pawn*.

TH kuten H, mutta vain tornin linjoilla. RH hyppää miehitetyn (2,1)-ruudun taakse ruutuun (4,2). FH kuten RH, mutta pukkinappula sijaitsee etäisyydellä (1,1), kohderuutu (2,2). DKH kuten TH, mutta vain joka toinen (lähtöruudun kanssa samanväriinen) ruutu käytössä. LO siirtyy kuten H, mutta vain tyhjään ruutuun yli vastustajan pukin, jonka se lyö. EQ hyppää mihin tahansa ruutuun, joka on pukin toisella puolen samassa asemassa (vrt. NE). NE kuten EQ, mutta siirtymälinjalla mahdollisesti sijaitsevat muut nappulat eivät vaikuta siirtoon, ts. NE siirtyy lähtöruudultaan suoraan pukkinappulan ruudulle ja edelleen kohderuutuunsa kulkematta väliruutujen kautta. KA (3,1)-juoksija. KM muuttaa siirryttyään liikkumistapansa järjestyksessä R-L-T-D-R... DP ei siirry mutta se voidaan lyödä.

TH as H but only on rook-lines. RH hops beyond a (2,1) square to (4,2). FH as RH but the hurdle is on (1,1) and the destination square on (2,2). DKH as TH but only to squares of same colour. LO moves like H, but the destination square must be empty and the hurdle a capturable enemy piece, which gets captured. EQ hops to any square beyond the hurdle in same direction and distance (look NE). NE as EQ but other pieces on the moving line (if any) do not block. KA (3,1)-leaper. KM changes its way of movement in the order S-B-R-Q-S... DP is immobile but can be captured.

SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN RATKAISUT 4-5/2009

3362. Feather a) 1.Kxd8(nsd7) Kxb7(sa8) 2.nsd6 Ka6 3.Kc8 nsd7+ 4.Kxb8(nsc8nR) nsxc8nT(nRd7)# b) 1.Kxb8(nsa8nL) 2.Kxb7(nLb8) nLc7 3.nLa5 nLxd8(nsa5) 4.nLxa5(nsd8nD)+ nDxa8(nsd8)#
3363. Feather a) 1.Kb4 2.Kc4 3.Kd5 4.Kxc5(sd5) 5.Kb6 6.Kxb5(sb6) 7.Ka6 8.Kb7 9.Kxb6(sb7) 10.Kc7 b8D# b)

1.Kxe7(se8R) 2.Kxe6(se7) 3.Kf7 4.Kxe8(Rf7) 5.Kxe7(se8R) 6.Kxe8(Re7) 7.Kf8 8.Kxf7(Rf8) 9.Kg7 10.Kh6 Rf5# c) 1.Kxe7(se8L) 2.Kf6 3.Kxe6(Lf6) 4.Kf5 5.Kxf6(Lf5) 6.Ke7 7.Kxe8(Le7) 8.Kf7 9.Kg7 10.Kh6 Lf8#.

3364. Benedek a) 1.Ka4 Le6 2.Dh1 Lc8 3.g2 La6= b) 1.Ka4 Re3 2.Ka3 Lb3 3.Dh1 Rg2=. B-muoto helpotti, kun piti miettiä,

miksi lähetti on daamia parempi tai erilainen patintekijä (OH)

3365. Petkov 1. – KAd4=L+ 2.Kd6 KAd1=T 3.KAc8=T K Ae2=T 4.KAc3=D+ KAc3=T#, 1. – KAe3=L+ 2.Ke7 KAe2=T 3.KAh7=T K Af3=T 4.KAd4=D+ KAx4=T#. The three expected "rook-promotions" (JB)

3366. Pitkänen 1.Tb5 gf 2.Te5 f5 3.Te4+ fe 4.Db3+ Kxb3=, 1. – gh 2.Tg5 h5 3.Tg4+ hg 3.Db3+ Kxb3=, 1.- g6 2.Tf5 g5 3.Tf4+ gf 4.Db3+ Kxb3=, 1. – g5 2.Tc5 g4 3.Tc6 bc 4.Db3+ Kxb3=.

3367. Saletic 1.Ta7 b8L 2.Tc7+ Lxc7=, 1.Ta6 b8R 2.Tc6+ Rxc6=.

3368. Saletic 1.b5 e3! 5.b1L e7 6.Lh7 e8R 7.g6 Rxf6=. RL löysi käytyksiä, esim: 1.Rd5 Ke8 2.Lh7+ Kxf7 3.Tc8 e4 4.Tc6 exd5 5.Lg6+ Kg8 6.Lh5 dxc6 7.g6 cxb7= tai 1.Rd5 e4 2.f5 exf5 3.g6 fxxg6 4.Th7 gxxh7 5.Rg7 hxg8D 6.Re6+ Dxe6 7.Kh5 Db6=.

3369. Heinson 1.h4 b5 2.h5 b4 3.h6 b3 4.axb3 c5 5.Ta4 Db6 6.Tf4 c4 7.bxc4 De3 8.fxe3 a5 9.Kf2 a4 10.Kf3 a3 11.Ke4 Lb7+ 12.Kd3 Lf3 13.gxf3 a2 14.Lh3 a1D 15.Lf5 Da5 16.Le4 Dc3+ 17.bxc3 f5 18.La3 fxe4+

19.fxe4 g5 20.Rf3 g4 21.Dg1 gxf3 22.Dg6 hxg6 23.Ld6 Th7 24.Le5 Tg7 25.h7 Rc6 26.h8R 000 27.Rf7 Rd4 28.Rd6+ Kb8 29.cxd4 Tc8 30.Rb5+ Tc7 31.R5c3 f2. Vasta kun näytin ratkaisun nopeasti eräälle kaverille ja jätin h8-ratsun sotilaaksi, huomasi että siinähan sotilaat tukkivat kaikki kuninkaan ympärysuodut (OH)

3370. Stjepotshkin 1. – Td5 2.Ke7 Kd7 3.Ke8 Kd8 4.Ld6 Te5#, 1.Lf8 Kd7 2.Kf7 Ke6 3.Ke8 Td8 4.Ld6 Kf7#, 1.Lc1 Td6 2.Kf7 Tg6 3.Kf8 Ke7 4.Lh6 Tg8#.

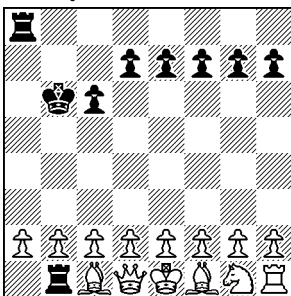
3371. Stjepotshkin 1.Te3! Df2 2.Te7 Df6 3.Te5 Dh8 4.Kf7+ Kf8 5.Ke8 Df6 6.Te6 Dd8#, 1. – Dd4 2.Kf8+ Kf7 3.Te6+ Kg8 4.Ke7 Dh8 5.Kf8+ De5 6.Tf6 De8#.

3372. Stjepotshkin 1. – Df6# 1.Tg3! Kf7 2.Tg2 Df1 3.Kg7 Df3 (Dh1 4.Kg6 Df1 5.Tf2+ Kg7 6.Tf8+ Kh6 7.Kh7 Df7#) 4.Tg4 Dh1 5.Kg6 Df3 6.Tf4+ Kg7 7.Tf8+ Kh6 8.Kh7 Df7#.

3373. Stjepotshkin 1.Kd7+! f5 2.gxf6 ol. 0-0 3.f7+ Tc8 4.Ke6 Te8+ 5.f8D Kh7 6.Kf7 Te6 7.Dg7+ Kh8 8.De5 Ta6 9.Kg8+ Tf6 10.De6 Tf8#

3320K

Henry Grudzinski POL

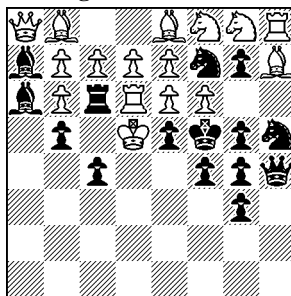

Johtopeli 10½
Einsteinshakki

14+9

3445.

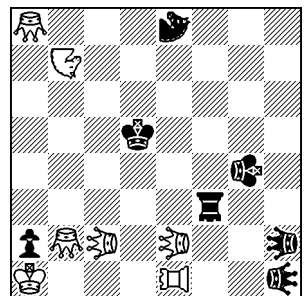
Dragan Petrovic SRB

Pura asema/Untie Kirke 16+15

3446.

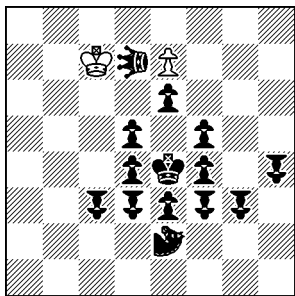
Hannu Sokka Turku

a#3½ 7+7
Ha8 b2 Ab7 THf3 RHe8
FHg4 DKHe1 LOh1 EQc2 e2
h2 Katso teksti/See text
b) mKd7 c) mKe5 d) mKd4
e) mKe4

3447. Hannu Sokka

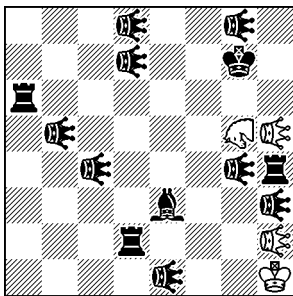
Turku

sa#6 2 Ratk/Sol 2+14
NEd7, KMe2, DPc3d3f3g3h4
Katso teksti / See text

3448. Hannu Sokka

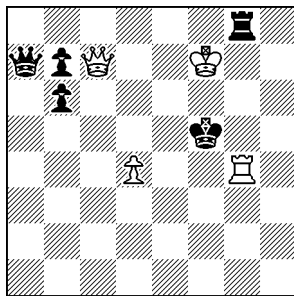
Turku

a#3 3 Ratk/Sol 4+13
KAg5, 10 Kulkusirkkaa/Lo-
custs Katso teksti/See text

3449. Daniel Novomesky

SLK

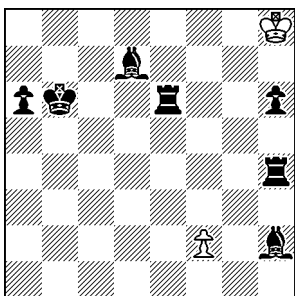

ai#2 2.1.1.1 4+5
Lyhinsiirtoinen/minimum-
mer

3450. Timo Koistinen &

Unto Heinonen

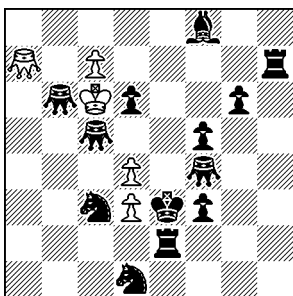
Mustasaari/Helsinki

a#4½ b) Te6→e5 2+7
Kirke

3451. Unto Heinonen

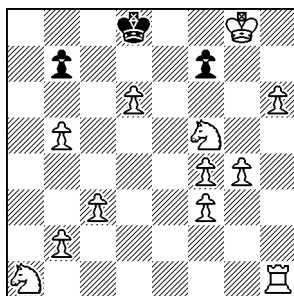
Helsinki

s#7 h 2.1.1.. 5+13
Antikirke Calvet

3452. Jorma Pitkänen

Lahti

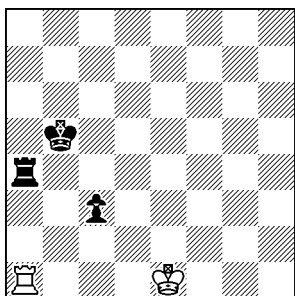

sa#23 Max 12+3

3453.

Anatoli Stjepotshkin

RUS

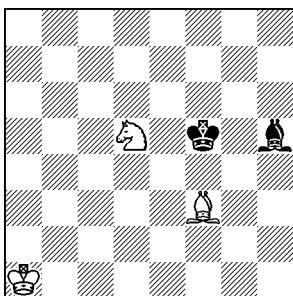

a#3 2.1.1.1 2+3
KöKo

3454.

Anatoli Stjepotshkin

RUS

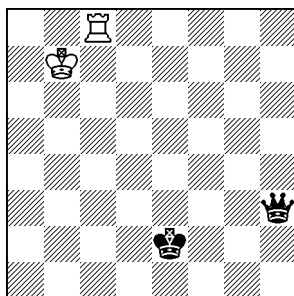

a#4 b) Lf3→h4 3+2
KöKo

3455.

Anatoli Stjepotshkin

RUS

a#4 b) Dh3→h5 2+2
Max AntiKöKo

RATKAISUPISTEET ST 4-5/2009: 3349–3373

	#	+=	a#	i#, satu	4-5/09	2009	YHT
Ratkaisija	13	7	24	57	101	467	
Johan Beije	3		24	17	44	232	382
Antero Harju		7	14		21	86	5398
Olli Heimo		2	4	30	36	133	4783
Unto Heinonen			24		24	155	4389
Romuald Lazowski	8	7	22	45	82	392	2834
Pentti Vähämäki			20		20	83	4306

ST:N RATKAISUJOLLE

Ensipainosten ratkaisut pitää lähettää seitsemän viikon kuluessa lehden päiväykses-tä osoitteella: **Terho Marlo**, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@ hotmail.com). Jokaisesta 500 pisteen ylityksestä saa pie-nehkön tehtävöpuksen. Ota yhteys kir-jastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Van-ha Hämeenkylläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

DEAR SOLVERS

*Solutions and comments should be sent within seven weeks from the publication date of respective issue to **Terho Marlo**, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@ hotmail.com). Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact librarian Neal Turner, Vanha Hämeenkylläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).*

Emmanuel Manolas 60 JT

Ei teemavaatimusta, neljä ryhmää kolmi-siirtoisille tehtäville:

A: 3#, jossa on vähintään kolme muun-nelmaa. Tuomari on Emmanuel Manolas.

B: a#3, jossa on täsmälleen kolme rat-kaisua. Ei nollamuotoa eikä kaksosmuoto-ja. Tuomari on Harry Fougiaxis.

C: i#3, jossa on vähintään kolme muun-nelmaa. Tuomari on Ioannis Garoufalidis.

D: 3# satutehtävä, jossa saa olla yksi satuehto, tai yksi satuehto ja yksi satu-nappulatyyppe, tai yksi tai useampi satu-nappulatyyppe. Tuomari on Kostas Pren-tos.

Osallistujat saavat tuomion sähköpos-tilla, tuomio julkaistaan myös osoitteissa

<http://chess-problems-gr.blogspot.com> ja <http://kallitexniko-skaki.blogspot.com>

Tehtävät viimeistään 12.7.2010 sähkö-postilla manolas.emmanuel@gmail.com ot-sikolla "JT-Manolas-60"

**StrateGems-lehden
miniatyyrikilpailu**

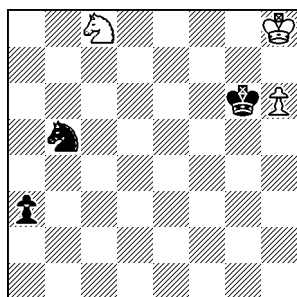
Kaksisiirtoisille, joiden ratkaisussa sama musta nappula tulee vähintään kolmen valkean nappulan lyömäksi.

Tuomari on Robert Lincoln, jolle myös tehtävät viimeistään 7.7.2010: Robert Lin-coln, 2 Cambridge Ct., Little Egg Harbor, NJ 08087, USAm linker91@hotmail.com

Yhteneväisyyksiä

Valitessani FIDE-albumiin 2004–2006 lopputehtäviä törmäsin kahteen tehtävään, jotka sivuavat osittain suomalaistehtäviä.

Varhaisemmilta vuosilta mieleen tulee Visa Kiven *Shahmaty v SSSR* -lehdessä v. 1936 julkaistu tehtävä:

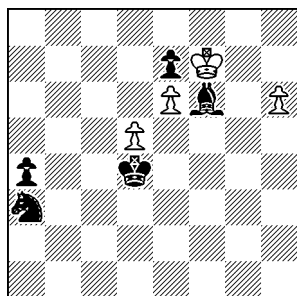

tasapeli

3+3

Ratkaisun päämuunnelma kulkee näin: 1.h7 Kf7 2.Rd6+ Kf8 3.Rxb5 a2 4.Rd4! a1T 5.Re6+ Kf7 6.Rd8+ Kg6 7.Kg8 Ta8 8.h8R+ Kf6 9.Rf7 ja tasapeli.

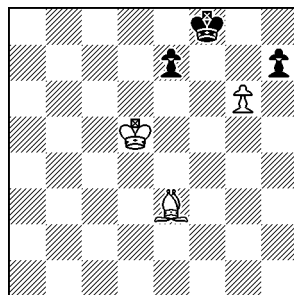
Tehtävä kiinnosti ilmeisesti venäläislaatiijoita ja niinpä NL:n yleisliittolaisessa kilpailussa v. 1948 4. sijan saavutti seuraava Aleksandr Kazantsevin versio, johon oli ympätty yksi korotus lisää.

tasapeli

4+5

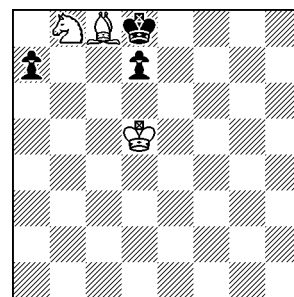
Ratkaisun alku: 1.d6 Rb5 2.dxe7 Ke5 3.e8R Lh8 4.h7 a3 5.Kg8 Kxe6 6.Kxh8 Kf7 ja nyt 7.Rd6+ johtaa Kiven tehtävän ratkaisuun. Aleksei Troitskin v. 1895 *Novoje Vremjassa* julkaisema tehtävä

voitto

3+3

1.Lh6+ Kg8 2.g7 Kf7 3.g8D+ Kxg8 4.Ke6 Kh8 5.Kf7 e5 6.Lg7# on saanut useitakin jälkeläisiä. Eräs niistä on Julius Gunstin veikeä havainto, jonka hän julkaisutti *Das Illustrierte Blatt* -lehdessä 1922:

voitto

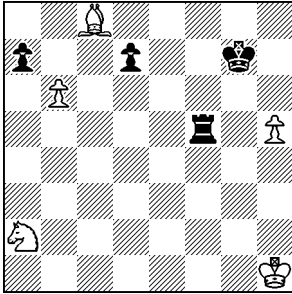
3+3

Tehtävän pointti on alkusiirrossa 1.Lb7! Kc7 2.La6 Kxb8 3.Kd6 jne. kuten Troitskin tehtävässä. Yritys 1.La6? on huono, koska 1.- Kc7 ja valkea on siirtopakossa.

Olin hieman hämmästynyt, kun albumiehdokkaita tarkastellessani eteeni putkahti seuraava mielenkiintoinen tapaus:

Richard Becker

1. palk. *Magyar Sakkvilag* 2004

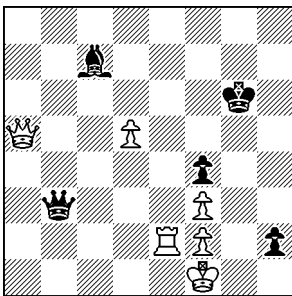
voitto 5+4

Ratkaisun kuluessa oleelliset elementit: valkea ja musta kuningas sekä valkea ratasu kulkevat tapahtumien keskipisteeseen systemaattisesti. Kas näin: 1.h6+ Kxh6 2.b7 Tf1+ 3.Kg2 Tb1 4.Rc3 Tb2+ 5.Kf3 Kg7 6.Ra4 Tb3+ 7.Ke4 Kf7 8.Rc5 Tb4+ 9.Kd5 Ke7 10.Ra6 Tb1 11.b8D Txb8 12.Rxb8 Kd8 ja niinpä on tultu Gunstin tehtävän alkua asemaan!!

Toinen esimerkki liittyy omaan tehtävääni. Pyysin Seppo Praskia julkaisemaan *Pohjalaisessa* kauan pohtimani laatimuksen.

Pauli Perkonoja

Pohjalainen 25.8.1989

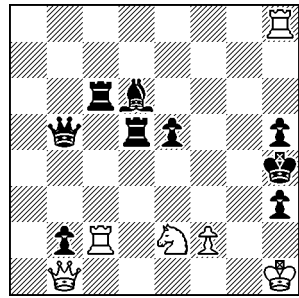
tasapeli 6+5

Parempi muunnelmä esiintyy jatkossa 1.Da6+ Kh5 2.Kg2 Dxf3+ 3.Kxh2 Dxe2 4.Dxe2+ f3+ 5.d6 (myös tämä sotilas pitää uhrata) 5.- Lxd6+ 6.De5+ Lxe5+ 7.Kh3 ja patti tai f3-sotilas putoaa. Tehtävän on tarkoitus esittää toinenkin muunnelmä alkaen 1.-Kg5. Tämä muunnelmä ei ole ihan puhdas, koska valkea voi tässäkin syöttää d-sotilaansa tai sitten ei. 2.Kg2 Dxf3+ 3.Kxh2 Dxe2 4.Dxe2 f3+ 5.Kg1 fxe2 6.f4+ K- 7.Kf2 ja tasapeli.

Ensin mainittu muunnelmä toteutuu myös seuraavassa räiskyvässä tehtävässä.

Johanan Afek

1. palk. *Avni 50 JT* 2005

tasapeli 6+9

Päämuunnelmä: 1.Txb2 Tc1+ 2.Dxc1 Td1+ 3.Kh2 Dd5 4.Txh5+ Kxh5 5.Rf4+ exf4 6.Tb5 Dxb5 7.Dxd1+ De2 8.Dxe2+ f3+ 7.De5+ ja ollaan edellisen tehtävän asemassa.

Näillä esimerkeillä en ole halunnut väittää, että jälkeenpäin laaditut olisivat edellettyjä. Ei suinkaan - siinä määrin näissä on omaperäisyyttä, että ne täysin ansaitsevat paikkansa tehtäväkirjallisuudessa.

Pauli Perkonoja

Ratkaisijoiden kansainväliset vahvuuslukulistat 1.1.2010

Ratkaisijoiden kansainväliset vahvuuslukulistat julkaistaan neljästi vuodessa. Vuoden alun varsinaisella vahvuuslukulistalla on 512 ratkaisijaa, ns. puoliratinglistalla 212 ja ei-aktiivisten listalla 85 nimeä. Seuraavassa vahvuuslukulistasta 50 parasta ratkaisijaa sekä kaikkien suomalaisten luvut eri listoilta.

1. SM Murdzia, Piotr POL 2842,76
2. SM Jevsejev, Georgi RUS 2807,47
3. SM Zude, Arno GER 2716,80
4. SM Nunn, John GBR 2711,60
5. SM Soffer, Ram ISR 2691,67
- 6. SM Perkonaja, Pauli FIN 2681,58**
7. SM Tummes, Boris GER 2665,07
8. SM Elkies, Noam ISR 2663,23
9. SM Comay, Ofer ISR 2648,20
10. SM Mladenovic, Miodrag SRB 2634,86
11. SM Pfannkuche, Michael GER 2622,00
12. SM Podinic, Vladimir SRB 2620,93
13. KvM Salai, Ladislav jr. SVK 2612,54
14. SM Vuckovic, Bojan SRB 2612,04
15. SM Caillaud, Michel FRA 2608,11
16. SM Van Beers, Eddy BEL 2608,06
17. KvM Dragoun, Michal CZE 2606,86
18. SM Mestel, Jonathan GBR 2605,89
19. SM Wissmann, Dolf NED 2599,24
20. SM Selivanov, Andrei RUS 2589,69
21. SM Rumjantsev, Sergei RUS 2584,49
- 22. SM Paavilainen, Jorma FIN 2560,97**
23. SM Kovacevic, Marjan SRB 2557,77
24. SM Azhusin, Aleksandr RUS 2557,13
25. KvM Prentos, Kostas GRE 2544,86
26. KvM Leontjev, Aleksandr RUS 2543,82
- 27. KvM Karhunen, Kari FIN 2537,29**
28. KvM Mukosejev, Anatoli RUS 2529,43
29. KvM Pogorelov, Vladimir UKR 2520,29
30. SM Baier, Roland SUI 2517,71
31. KvM Wakashima, Tadashi JAP 2511,79
32. FM Gorski, Piotr POL 2503,35
33. KvM Rotenberg, Jacques ISR 2495,69
34. KvM Bulavka, Aleksandr BLR 2492,76
35. SM Velimirovic, Milan SRB 2479,11

36. KvM Huber, Eric ROU 2470,58
37. FM Pletnev, Dmitry RUS 2466,91
38. FM Villeneuve, Alain FRA 2463,77
39. FM McDowell, Michael GBR 2458,68
40. FM Satkus, Vidmantas LTU 2458,02
41. FM Feoktistov, Aleksandr RUS 2451,29
42. FM Uitenbroek, Hans NED 2445,42
43. FM Gurgenzidze, David GEO 2443,56
44. FM Lebedev, Aleksey RUS 2442,79
45. FM Piorun, Kacper POL 2441,44
- 46. KvM Hurme, Harri FIN 2435,26**
47. SM Lee, Graham GBR 2430,87
48. FM Szczep, Zbigniew POL 2420,22
49. KvM Erenburg, Mark ISR 2418,05
50. Almammadov, Araz AZE 2413,64
-
53. SM Valtonen, Kari FIN 2412,47
70. Marlo, Terho FIN 2374,95
97. KvM Tanner, Henry FIN 2295,16
99. FM Norri, Joose FIN 2286,67
132. Praski, Seppo FIN 2205,04
237. Kiltti, Jyrki FIN 2010,55
240. Harkola, Hannu FIN 2004,09
261. Syväniemi, Janne FIN 1976,58
278. Saukkola, Juha FIN 1958,99
289. Paronen, Petteri FIN 1935,59
370. Lantta, Tommi FIN 1805,84
394. Möttönen, Ari FIN 1769,93
484. Heimonen, Arto FIN 1616,71

Puolirating (212):

13. Ylijoki, Marko 2109,03
16. Rönman, Juha 2083,03
25. Grönroos, Mikael 1998,53
34. Hytönen, Harri 1948,71
84. Salokangas, Hannu 1768,81
94. Turner, Neal 1731,74
124. Rasilainen, Matti 1674,72
151. Puroila, Sippo 1623,06
- 158.-212. Solja, Kenneth 1600,00

Ei aktiiviset (85)

30. Kallio, Timo 2158,51

Summary

The cover problem was one of twelve problems in this year's ISC, International Solving Competition. This event is held in different countries at the same time with the help of local controllers, who ensure that everything goes smoothly and according to the regulations. The results of the competition will be available in the end of April, meanwhile you may find the problems, solutions and Finnish results from pp. 4-6. Harri Hurme scored well, unlike most other Finns.

Paha pähkinä, A Hard Nut to Crack, is selected by Neal Turner, but the problem on p. 7 has been proposed by Henry Tanner. For some this may be easy to spot, if you hit on the correct idea - but if you don't, then you are in a deep trouble. How do you manage?

On the same page we remind on three events: WCSC in Crete in October, ECSC in the UK in April and finally the annual meeting & Finnish Quick Solving Championship, to be held on February 21. Please note that there has been a change of date to the Finnish event, originally it was planned to take place on February 20.

The award of ST h#2, published in 2003-2004, is on pp. 8-14. The delay of this award is due to unfortunate circumstances, involving computer crashes. Thanks to Valery Gurov for completing the award in spite of these difficulties!

GM Kari Valtonen continues his series of problem chess articles. The articles in this series deal in alphabetical order one problems chess theme or concept. Now it is time to study something beginning with H: Herlin. The article covers 11 pages, starts from basic problems offering historical background to later development and ends with modern help-

mates and even studies, which show Herlin. Finally, there are examples of problem ideas related to Herlin.

On p. 24 we are sad to report the deaths of four known problemists. On the same page we pay a small tribute to Matti Myllyniemi, born 80 years ago: June 15, 1932. He passed away in the May of 1987. On the following page there are two problems by a Finnish GM in OTB chess, Eero E. Böök. He was born on February 9, 1910, and composed problems in his youth.

The originals columns start from p. 26 and offer a wide range of problems from orthodox mates to fairies. We appreciate your contributions and so do our solvers and readers! Send your efforts to our original problems editors, contact information in respective columns.

GM Pauli Perkonjoja writes about studies with similar ideas on pp. 37-38. There are obviously many examples of those, but he has selected similarities with especially interest for Finnish readers. Still, interesting reading for anyone!

The next ST is due to appear in spring.

Seuraava lehti

ilmestyy keväällä.